

**Odborné školy
a jejich sociální partneři**

Publikace vznikla v rámci národního projektu Kurikulum S – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání, který realizuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním ústavem odborného vzdělávání a s finanční podporou Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.
Více informací o projektu najdete na www.kurikulum.nuov.cz.

Odborné školy a jejich sociální partneři

Autorský tým:

Ing. Jiří Vojtěch; Bc. Ing. Jana Trhlíková; Mgr. Petra Skácelová; RNDr. Michaela Kleňhová (kapitola 1)

Doc. PhDr. Arnošt Veselý, PhD.; PhDr. Aleš Vlk; Michaela Hiekishová (kapitola 2)

PhDr. Jana Kašparová

Editorka: Lucie Šnajdrová

Obálka, grafická úprava a zlom: Zdeněk Kalenský

Vydal Národní ústav odborného vzdělávání

Praha 2011

ISBN 978-80-87063-33-0

OBSAH

ZKRATKY	4
ÚVOD – CÍLE A VÝCHODISKA PUBLIKACE	5
1. ŠETŘENÍ SPOLUPRÁCE ŠKOL A SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ (VÝSLEDKY KVANTITATIVNÍHO ŠETŘENÍ MEZI ŠKOLAMI)	6
1.1 SPOLUPRÁCE ŠKOL A SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ PŘI TVORBĚ ŠVP	7
1.2 VÝBĚR A ZÍSKÁVÁNÍ SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ	8
1.3 PROBLÉMY PŘI NAVAZOVÁNÍ SPOLUPRÁCE	8
1.4 SPOLUPRÁCE PŘI VLASTNÍM ZPRACOVÁNÍ ŠVP	9
1.5 SPOLUPRÁCE PŘI TVORBĚ UČEBNÍCH OSNOV	11
1.6 HODNOCENÍ SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY	11
1.7 SHRNUTÍ	15
2. PŘÍKLADY ÚSPĚŠNÉ SPOLUPRÁCE ŠKOL A SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ – PŘÍPADOVÉ STUDIE	16
2.1 STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA TECHNICKÁ BRNO	17
2.2 STŘEDNÍ ŠKOLA HOTELNICTVÍ A GASTRONOMIE SČMSD PRAHA-KLÁNOVICE	22
2.3 VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA POTRAVINÁŘSKÁ A STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA MLÉKÁRENSKÁ KROMĚŘÍŽ	26
2.4 STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PODNIKATELSKÁ TRUTNOV	30
2.5 STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA PÍSEK	34
2.6 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	38
ZÁVĚR	43
ZDROJE	43

ZKRATKY

- ČSÚ** • Český statistický úřad
- ESF** • Evropský sociální fond
- HK** • Hospodářská komora
- ICT** • Informační a komunikační technologie
- MPSV** • Ministerstvo práce a sociálních věcí
- MŠMT** • Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- MZ** • Ministerstvo zemědělství
- NÚOV** • Národní ústav odborného vzdělávání
- OBK** • Obchodní korespondence
- SČMSD** • Svaz českých a moravských spotřebních družstev
- SIPVZ** • Státní informační politika ve vzdělávání
- SOŠ** • Střední odborná škola
- SP** • Sociální partneři
- SPŠ** • Střední průmyslová škola
- SPŠM** • Střední průmyslová škola mlékárenská
- SZeŠ** • Střední zemědělská škola
- ŠVP** • Školní vzdělávací program
- ÚP** • Úřad práce
- VOŠ** • Vyšší odborná škola
- VOŠP** • Vyšší odborná škola potravinářská
- VŠ** • Vysoká škola
- VUT** • Vysoké učení technické
- ZD** • Zemědělské družstvo
- ZŠ** • Základní škola

Úvod – cíle a východiska publikace

Tato publikace vychází z analytické studie vypracované v projektu Kurikulum S, která mapuje sítě sociálních partnerů odborných škol a jejich spolupráci v různých etapách tvorby a realizace vzdělávacích programů. Cílem této publikace je poskytnout inspiraci a příklady úspěšné spolupráce škol a sociálních partnerů, a to nejenom při tvorbě ŠVP, ale i při každodenní činnosti. Naší snahou je dát ředitelům škol, učitelům a všem, kteří se v praxi denně potýkají s řízením škol, vodítko k rozšíření spolupráce se svým okolím a potažmo tak k celkovému z kvalitnění a zpestření výuky.

Pro účely této studie, která se zaměřuje na střední odborné školy, byly jako hlavní typy sociálních partnerů identifikovány tyto subjekty:

- malé, střední a velké podniky (zaměstnavatelé)
- Hospodářská komora ČR a její regionální a oborové složky
- úřady práce
- profesní asociace a sdružení, cechy
- vyšší odborné školy a vysoké školy
- instituce veřejné správy (státní správy i samosprávy)
- rodiny žáků

Brožura se skládá ze dvou částí. První část přináší vybrané výsledky kvantitativního šetření, které zachycují ve statisticky vyjádřených přehledech současnou situaci spolupráce škol a sociálních partnerů, a to především při tvorbě ŠVP¹. Druhá část má charakter kvalitativního šetření o vztahu škol a sociálních partnerů zejména v průběhu vzdělávání. Výsledky kvalitativního výzkumu jsou zpracovány formou případových studií. Obě části publikace spolu úzce souvisejí a každá pohlíží na danou problematiku ze zcela odlišných hledisek.

Kvalitativní studie je rozdělena do pěti podkapitol, každá z nich se zabývá jednou střední odbornou školou, která různými prostředky dokázala navázat nadstandardní formu spolupráce se sociálními partnery ve svém okolí. Některé z nich toho dosáhly díky výhodným externím podmínkám (jako například VOŠ potravinářská a SPŠ mlékárenská Kroměříž nebo SPŠ a VOŠ technická v Brně), jiné díky plodnému úsilí a kreativitě vlastních zaměstnanců (SOŠ podnikatelská v Trutnově). Způsobů a přístupů je zkrátka mnoho a vysledovat mezi nimi jednotící prvky není snadné.

Autoři se přesto pokusili v závěru o jakési obecné shrnutí, které má poukazovat na faktory, které vedly k úspěchu jednotlivých škol. V žádném případě však nechceme tvrdit, že jsou to jediné možné cesty ke kžýzenému cíli. Doufáme, že vám tato publikace dobře poslouží, a přejeme vám příjemné čtení.

¹ Do publikace byly zařazeny pouze některé výsledky provedeného šetření o spolupráci škol se sociálními partnery při tvorbě školních vzdělávacích programů. Podrobné informace z výzkumu jsou uvedeny v analytické studii Spolupráce odborných škol s jejich sociálními partnery, NÚOV Praha 2011.

1. Šetření spolupráce škol a sociálních partnerů (Výsledky kvantitativního šetření mezi školami)

Kvantitativní část výzkumu vychází z dotazníkového průzkumu provedeného v dubnu 2010 a je zaměřena na zjištění zkušeností škol se sociálními partnery při tvorbě a realizaci ŠVP, zejména vymezení hlavních oblastí této spolupráce, zhodnocení její úspěšnosti a vyhledání případných slabých míst.

Cílem dotazníkového šetření bylo:

- analyzovat současný stav spolupráce škol se sociálními partnery při tvorbě ŠVP,
- zjistit zkušenosti škol s navazováním kontaktů škol se sociálními partnery a míru zapojení sociálních partnerů při vytváření ŠVP,
- zjistit zkušenosti škol s podporou realizace ŠVP ze strany sociálních partnerů, zejména zaměstnavatelů.

Výběr vzorku pro kvantitativní (dotazníkové) šetření

Do šetření bylo zahrnuto celkem 456 středních odborných škol a středních odborných učilišť. Jednalo se o školy, které od roku 2009 vyučují podle jednoho, případně i více ŠVP, a mají aktuální zkušenosti s účastí sociálních partnerů při tvorbě i realizaci ŠVP. Zároveň se jednalo o školy, kterým nebyla poskytnuta při tvorbě ŠVP speciální metodická podpora v rámci předchozího projektu ESF Pilot S.

Vzhledem ke skutečnosti, že charakter spolupráce škol a sociálních partnerů může být významně ovlivněn oborem, ve kterém je spolupráce realizována, byl vzorek konstruován tak, aby zahrnoval především tzv. skupinově čisté školy, tedy školy, které vyučují podle nových ŠVP pouze v jedné oborové skupině. Byla tak zajištěna možnost porovnání charakteru a úspěšnosti spolupráce škol se sociálními partnery podle oborového zaměření škol.

V této souvislosti byly vymezeny čtyři základní kategorie: školy vyučující ekonomické obory, službové obory, obory technické a obory zemědělské. Kategorie byly zvoleny tak, aby prezentovaly skupiny oborů s vysokým počtem žáků a zároveň skupiny, které jsou z hlediska charakteru spolupráce se sociálními partnery různorodé. Doplňující pátá kategorie byla vytvořena z tzv. oborově pestrých škol, tj. škol, které mají ŠVP ze tří nebo více skupin oborů.

Získali jsme celkem 300 vyplněných dotazníků, což představuje přibližně 60% návratnost.

Výsledky šetření

1.1 Spolupráce škol a sociálních partnerů při tvorbě ŠVP

Jedním z podstatných východisek pro přizpůsobení vzdělávací nabídky škol situaci na trhu práce a pro tvorbu ŠVP je zmapování rozhodujících faktorů regionálního trhu práce, především ve vztahu k oborům vyučovaným školami. Součástí tvorby ŠVP je proto i vypracování analýzy rozhodujících faktorů regionálního trhu práce ve školou nabízených (nebo plánovaných) oborech vzdělání. Na základě těchto analýz má být vytvořena tzv. analytická studie o sociálním partnerství (ASSP), jejímž cílem je poskytnout přehlednou informaci o stávající i budoucí situaci na trhu práce.

Z výsledků šetření vyplynulo, že školy v tomto směru poměrně často využily již dříve zpracované analýzy (51 %), část škol (35 %) si vypracovalo analýzu regionálního trhu práce samostatně (případně částečně využily i již existující analýzy)² a asi 3 % škol zadalo vypracování studie jiné instituci. Poměrně značné procento škol (přibližně 22 %) v rámci dotazníkového šetření uvedlo, že samostatnou analýzu nezpracovaly ani ji k dispozici neměly.

Ve vztahu k monitorování trhu práce se přitom školy v rámci přípravy ŠVP zaměřily především na zjišťování údajů o uplatnění absolventů školy a jejich nezaměstnanosti. Tři čtvrtiny škol ale sledovaly i širší souvislosti a trendy vývoje na trhu práce i uplatnění absolventů v terciárním vzdělávání.

Pozitivním zjištěním je skutečnost, že školy informace získávaly nejen z veřejně dostupných zdrojů (93 %), ale i na základě spolupráce se sociálními partnery. Tři čtvrtiny škol se účastnily jednání se sociálními partnery k problematice trhu práce. Nejčastěji jednaly se zaměstnavateli (78 %) a s úřady práce (62 % škol). Relativně značné procento škol oslovilo pomocí dotazníku i žáky a rodičovskou veřejnost.

Tabulka 1: Kdo se podílel na zpracování analýzy regionálního trhu práce (v %)

Kdo se podílel na zpracování analýzy regionálního trhu práce	Celkem	TECH	ZEM	EKO	SLUZ	PESTR
Škola	73,1 %	77,1 %	84,6 %	79,1 %	65,2 %	66,0 %
Úřad práce	69,7 %	68,7 %	84,6 %	81,4 %	58,7 %	67,9 %
Zaměstnavatelé	53,8 %	63,9 %	61,5 %	51,2 %	39,1 %	50,9 %
Zřizovatel	35,7 %	32,5 %	30,8 %	51,2 %	37,0 %	28,3 %
Hospodářská komora	23,1 %	34,9 %	23,1 %	9,3 %	13,0 %	24,5 %
Rodiče	22,7 %	24,1 %	30,8 %	27,9 %	15,2 %	20,8 %
Vysoká škola	13,4 %	16,9 %	15,4 %	9,3 %	13,0 %	11,3 %
Jiné subjekty	10,9 %	10,8 %	23,1 %	14,0 %	6,5 %	9,4 %

Poznámka: TECH – technické školy, ZEM – zemědělské, EKO – ekonomické, SLUZ – službové, PESTR – oborově pestré

² Některé školy uváděly současně zpracování analýzy i využití existujících analýz. Z tohoto důvodu není součet odpovědí roven 100 %.

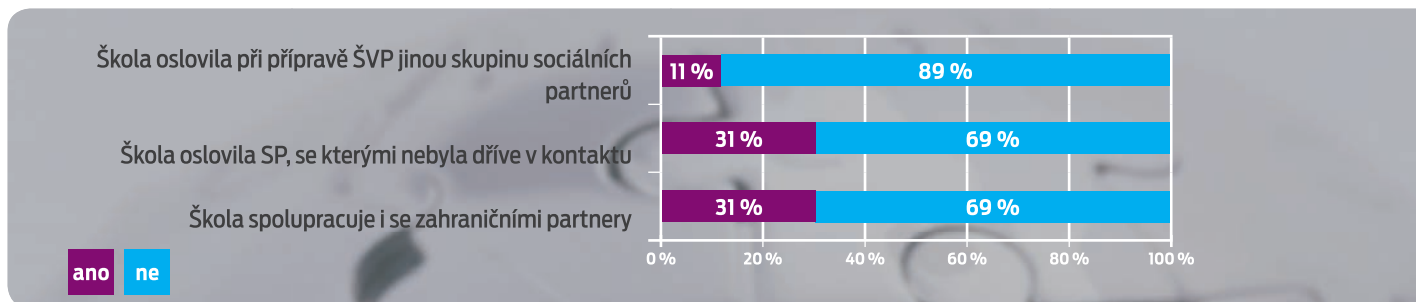
1.2 Výběr a získávání sociálních partnerů

Podstatným úkolem při tvorbě ŠVP je výběr vhodného sociálního partnera. V této souvislosti výsledky šetření ukazují, že školy v procesu vytváření sociálních partnerství při tvorbě ŠVP relativně často navazovaly na dosavadní tradiční vazby s firmami v regionu a vycházely jak z dosavadních zkušeností (95 %), tak i z osobních kontaktů. Dále se školy při vyhledávání sociálních partnerů orientovaly především na firmy, které zaměstnávají jejich absolventy (78 %). Nezanedbatelným kritériem pro výběr sociálních partnerů byl přístup firmy k žákům (63 %), který vycházel např. z poznatků získaných v průběhu praxí žáků, a technické zabezpečení firem (53 %).

Spolupráci s novými sociálními partnery, se kterými nebyly dříve v kontaktu, navázaly častěji školy s technickým (37 %), ekonomickým (34 %) a rovněž i zemědělským (29 %) zaměřením, naopak méně často školy vyučující obory služeb (16 %). Téměř třetina škol uvedla, že spolupracuje i se zahraničními sociálními partnery, z nich zejména školy vyučující ekonomické obory (38 %) a školy zaměřené na zemědělské obory (53 %).

Obvyklá je spolupráce škol se zaměstnavateli, dále s Hospodářskou komorou, úřady práce, rodiči a zřizovateli. Jiné sociální partnery oslovila jen asi desetina škol. Podstatnou skutečností je zjištění, že nové sociální partnery, se kterými předtím škola nebyla v kontaktu, navázala pouze čtvrtina škol.

Obrázek 1: Rozšíření spolupráce o nové sociální partnery (v %)

1.3 Problémy při navazování spolupráce

Hlavní příčiny obtíží při výběru a navazování kontaktů se sociálními partnery uváděné školami můžeme shrnout do dvou kategorií, které mohou být vzájemně propojené. Nejčastěji byla uváděna neochota firem navázat spolupráci se školami (32 %), na kterou narážely jak školy s technickým, tak i ekonomickým zaměřením. Naopak méně často pociťovaly tento problém školy zaměřené na výuku zemědělských oborů (18 %).

Druhým nejčastěji uváděným problémem byla skutečnost, že v regionu převládají malé firmy, které mají nedostatečné kapacity pro spolupráci (31 %). Převaha malých firem v regionu komplikovala navazování spolupráce zejména školám vyučujícím službové (40 %) a ekonomické obory (30 %), naopak v případě technických oborů činil tento podíl jen asi 24 %. Přibližně 8 % škol uvedlo, že je v regionu málo firem zaměřených na obory vyučované školou. S tímto problémem se potýkaly nejčastěji školy se zemědělským zaměřením (12 %).

Problémy jiného charakteru se vyskytly v podstatně nižší míře. Uváděny byly zejména dopady ekonomické krize, absence kvalifikovaných odborníků z praxe, kteří mají schopnost žáky vzdělávat, dále problematická kvalita a úroveň firem, která omezuje možnost realizovat v některých firmách praxe žáků, legislativní aspekty aj.

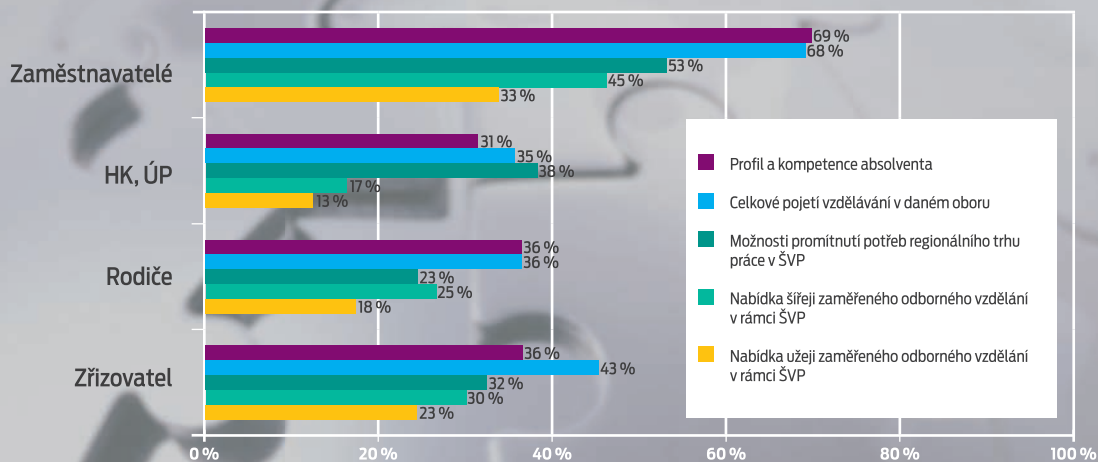
1.4 Spolupráce při vlastním zpracování ŠVP

Při tvorbě ŠVP školy pracovaly průměrně se 4 velkými firmami, přitom s velkými firmami navázaly spolupráci nejčastěji školy s technickým zaměřením. Dále v průměru spolupracovaly s 9 malými firmami a třemi dalšími středními školami.

Z hlediska počtu lidí se do tvorby ŠVP v průměru zapojilo 29 učitelů dané školy, kolem 13 zaměstnanců různých firem a přibližně 2–3 pracovníci zřizovatele. Poměrně masově byli osloveni i rodiče (průměrně 42 na jednu školu) a žáci (95 žáků na jednu školu).

K podstatným otázkám patří nejen míra a způsob zapojení sociálních partnerů do tvorby ŠVP, ale i změny, které byly na základě připomínek a podnětů sociálních partnerů ve školním kurikulu provedeny.

Obrázek 2: Jaké aspekty prodiskutoval tým připravující ŠVP před jeho tvorbou s jednotlivými sociálními partnery? (v %)

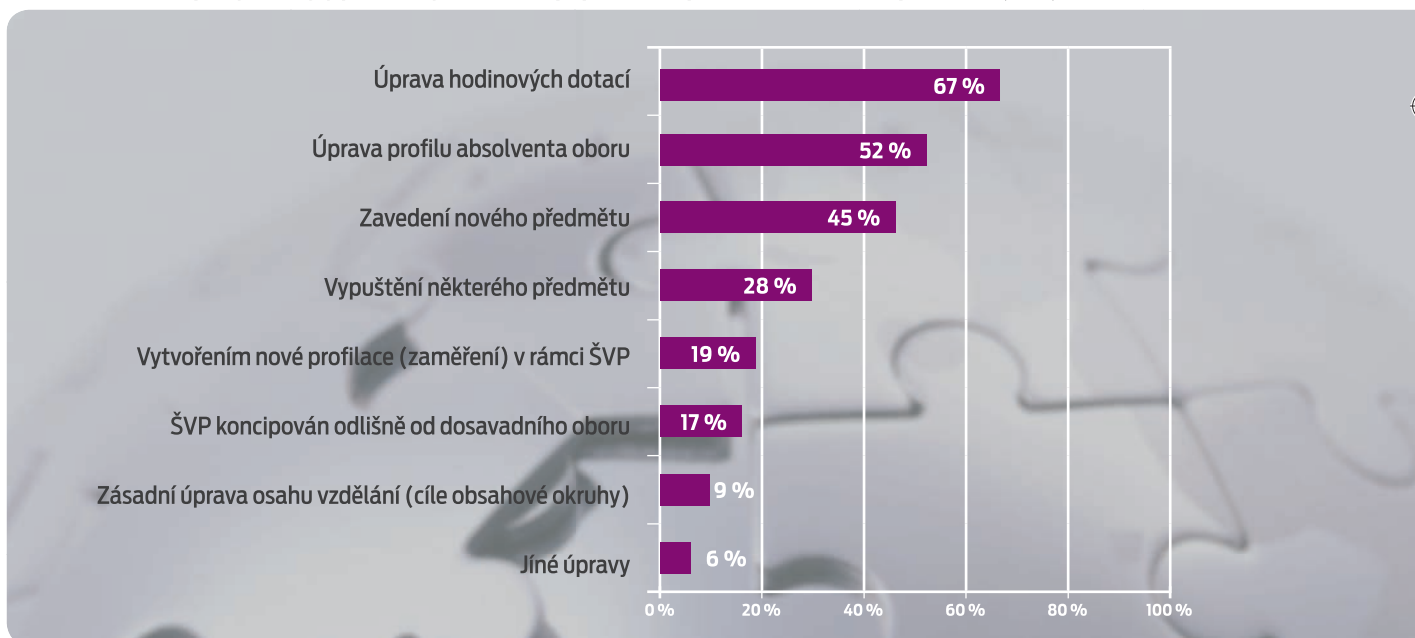

Zajímavou otázkou je i skutečnost, jak požadavky sociálních partnerů ovlivnily samotnou vzdělávací nabídku škol. Určité změny ve vzdělávací nabídce na základě podnětů sociálních partnerů uvedlo kolem 63 % dotázaných škol, nejčastěji školy vyučující technické (76 %) a zemědělské obory (76 %). Přibližně 33 % škol uvedlo, že na základě podnětů sociálních partnerů byly připravené ŠVP³ jinak orientovány než dosavadní obory vzdělávání vyučované ve škole. Nejčastěji byly na základě připomínek sociálních partnerů prováděny dílčí úpravy, a to úpravy hodinových dotací (67 %) a profilu absolventa oboru (52 %).

Další kategorií změn tvoří zavedení nebo naopak zrušení některých předmětů. Zavedení nového předmětu uvedlo 45 % dotázaných škol, nejčastěji školy se zaměřením zemědělským (71 %), výrazně méně pak s ekonomickým (51 %) a technickým (48 %) zaměřením. Naopak vypuštění některého z dosud vyučovaných předmětů uvedlo 28,4 % škol.

Vytvoření nové profilace v rámci některého ŠVP na základě připomínek sociálních partnerů realizovalo 20 % škol a 17 % škol uvedlo, že ŠVP byl na základě podnětů sociálních partnerů koncipován odlišně od dosavadního oboru. Zásadní úpravy obsahu vzdělávání na základě připomínek sociálních partnerů realizovalo pouze 6,3 % dotázaných škol.

Obrázek 3: Jaké úpravy ŠVP byly provedeny na základě připomínek a požadavků sociálních partnerů? (v %)

³ Alespoň jeden ŠVP.

Zajímavým zjištěním je, že některé školy připomínky a náměty sociálních partnerů vznesené při tvorbě ŠVP odmítly. Především se jednalo o požadavky směřující k příliš úzké specializaci a prohloubení dílčích odborných kompetencí např. pro výrobní provozy. S úzkou specializací souvisí i odmítnutí požadavků na příliš vysokou časovou dotaci pro některé předměty nebo pro praxi žáků. K odmítnutým požadavkům patřilo například i zavedení oboru, pro který by (dle průzkumu) nebyl zajištěn dostatečný počet zájemců. Uváděna byla i přehnaná očekávání zaměstnavatelů, pro které nemají školy odpovídající možnosti a technické zajištění.

1.5 Spolupráce při tvorbě učebních osnov

Podstatnou součástí ŠVP představují učební osnovy, které vymezují učivo a výsledky vzdělávání ve vyučovacích předmětech. Doporučuje se, aby prošly odborným posouzením jiným učitelem (interním nebo externím) nebo odborníkem z praxe. V této souvislosti byla školám položena otázka, zda byly učební osnovy při tvorbě ŠVP předloženy k posouzení externím učitelům nebo odborníkům.

Z výsledků šetření vyplynulo, že učební osnovy pro všeobecně vzdělávací předměty byly zpravidla posuzovány jiným interním učitelem (83 %). Posouzení učitelem jiné školy uvádělo přibližně 22 % oslovených škol, nejčastěji přitom školy se zemědělským a ekonomickým (28 %) zaměřením. Posouzení učebních osnov pro všeobecně vzdělávací předměty odborníkem z praxe uvedla jen asi pětina dotazovaných škol, a to bez výraznějších rozdílů mezi sledovanými skupinami oborů.

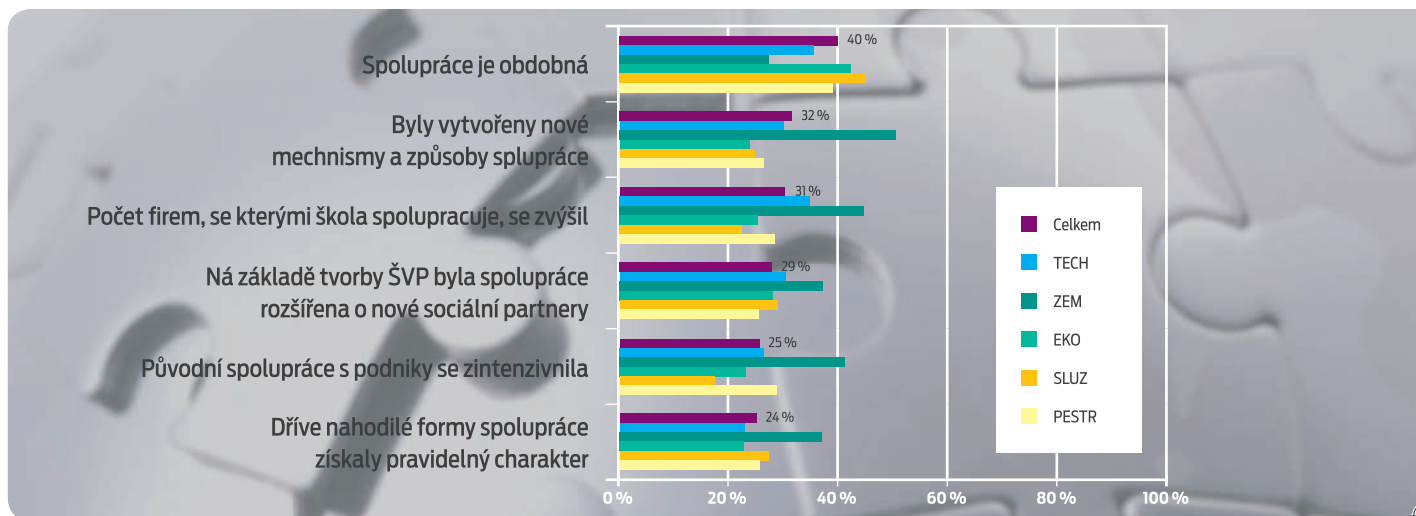
V případě odborných předmětů byl podíl posouzení jiným interním učitelem nebo učitelem jiné školy podobný (84 %, resp. 24 %). Podstatné u odborných předmětů ale je zapojení odborníků z praxe, které je nástrojem větší provázanosti obsahu vzdělávání a požadavků trhu práce. Šetření ukázalo, že u nadpoloviční většiny škol (64 %) byly osnovy odborných předmětů posouzeny odborníky z praxe. Nejčastěji byli odborníci z praxe zapojeni do posouzení učebních osnov škol vyučujících technické (72 %) nebo zemědělské (71 %) obory, méně často u ekonomických oborů (57 %).

1.6 Hodnocení spolupráce se sociálními partnery

Srovnání spolupráce škol se sociálními partnery v současnosti a v období před tvorbou ŠVP ukázalo zejména zvýšení počtu firem, se kterými škola spolupracuje (uvedlo 31 % škol) a rozšíření spolupráce o nové sociální partnery (29 %). Kromě tohoto spíše kvantitativního pohledu došlo u řady škol ke zlepšení kvality a intenzity spolupráce se sociálními partnery, zejména k vytvoření nových mechanismů spolupráce (32 %), zintenzívnění původní spolupráce (25 %) nebo větší pravidelnosti vzájemných kontaktů (25 %). Na druhé straně značné procento škol uvedlo, že spolupráce je obdobná jako dosud (41 %).

Porovnáme-li školy s různým oborovým zaměřením, největší rozvoj spolupráce se sociálními partnery uvádějí zemědělské školy a školy s technickými obory. Naopak k nejmenším změnám ve spolupráci se sociálními partnery zřejmě došlo u škol vyučujících obory služeb, kdy téměř 47 % z nich uvádí, že spolupráce zůstala obdobná.

Obrázek 4: Jak se změnila spolupráce se sociálními partnery? – podle oborového zaměření škol (v %)

Poznámka: TECH – technické školy, ZEM – zemědělské, EKO – ekonomické, SLUZ – službové, PESTR – oborově pestré

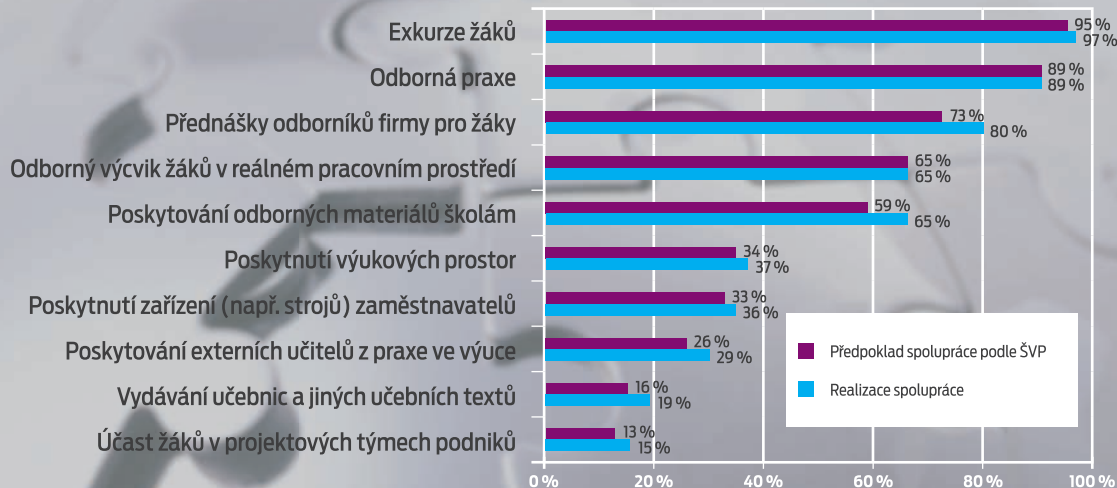
V rámci šetření byla sledována podpora (její charakter a rozsah) realizace ŠVP ze strany regionálních sociálních partnerů z různých aspektů: pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování výuky, při poradenství pro žáky, sponzoring ze strany zaměstnavatelů, podpora odborných kompetencí učitelů. Dotazy směřovaly i do spolupráce škol s jinými partnery.

Šetření ukázala, že v mnoha aspektech podpora práce školy od sociálních partnerů překročila očekávání, a to jak ze strany zaměstnavatelů, tak dalších partnerů. Je třeba ovšem doplnit, že zatímco z celkového pohledu se pomoc sociálních partnerů daří realizovat a zlepšovat, detailnější pohled podle oborového zaměření škol ukazuje, že v některých oblastech zůstaly představy nenaplněné. Jako příklad lze uvést hodnocení podpory zaměstnavatelů při zkvalitňování výuky.

V technických oborech se z hlediska porovnání očekávání a skutečnosti dařilo naplňovat prakticky všechny očekávané způsoby spolupráce se zaměstnavateli s výjimkou poskytování strojů a zařízení (-15,7 %). Naopak některé školy realizovaly určité formy spolupráce nad rámec původních očekávání, např. odborný výcvik (+12,7 %) nebo poskytování výukových prostor (18,6 %). Podobně i v zemědělských oborech nejčastěji nebylo splněno poskytnutí zařízení a strojů (-11 %).

Ve školách s ekonomickým zaměřením byl největší rozdíl mezi očekávanými formami spolupráce a skutečností zejména u poskytování odborných materiálů školám (-32 %). V oborech služeb pak nebyl naplněn plánovaný rozsah spolupráce s firmami zejména v oblasti odborného výcviku žáků v reálném prostředí (-24 %) a poskytnutí výukových prostor (-17 %).

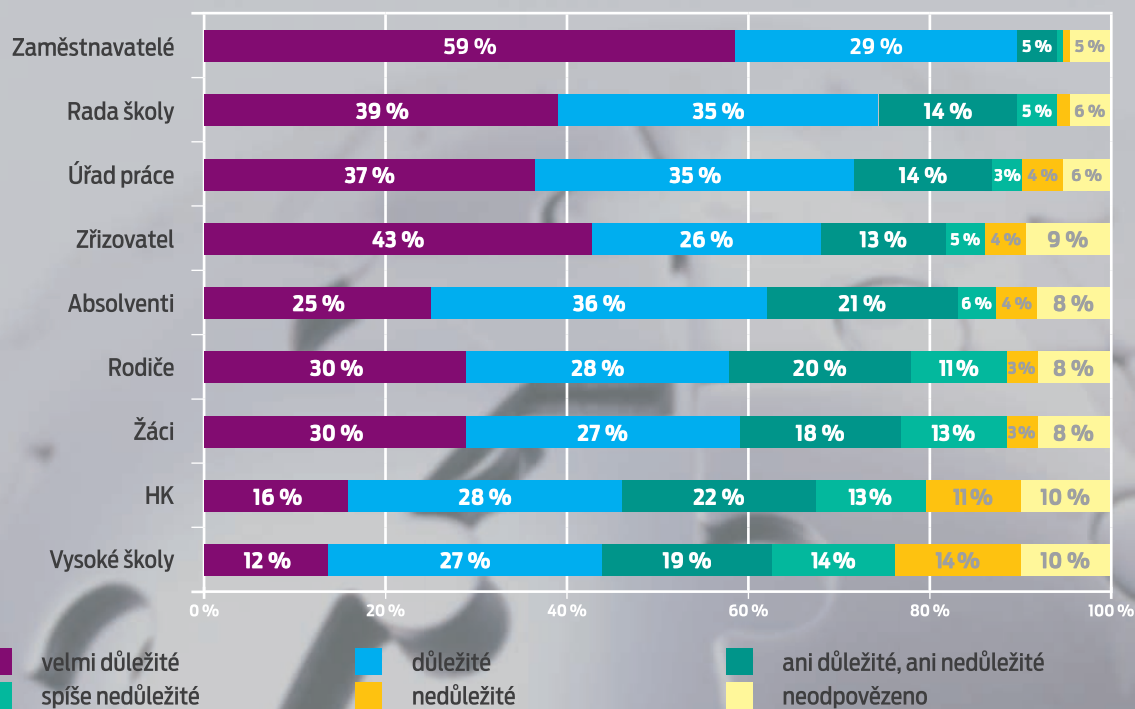
Obrázek 5: Porovnání předpokládané spolupráce firem podle ŠVP a skutečně realizované (v % odpovědí škol)

Provedené šetření ukázalo, že většina škol si uvědomuje význam spolupráce školy s celou řadou regionálních sociálních partnerů. Za nejvýznamnějšího sociálního partnera školy považují zaměstnavatele (odpověď velmi důležité a důležité uvedlo 88 % dotázaných škol), dále pak rady školy (74 %), úřady práce (72 %) a zřizovatele (69 %). Další skupinu tvoří rodičovská veřejnost (59 %), žáci (58 %) a absolventi školy (61 %).

Porovnáme-li školy s různým oborovým zaměřením, pak největší rozvoj spolupráce se sociálními partnery uvádějí zemědělské školy a školy s technickými obory. Naopak k nejmenším změnám ve spolupráci se sociálními partnery zřejmě došlo u škol vyučujících obory služeb.

Obrázek 6: Jak se změnila spolupráce se sociálními partnery? – podle oborového zaměření škol (v %)

1.7 Shrnutí

Odborné školy si uvědomují důležitost a význam spolupráce s regionálními sociálními partnery. Naprostá většina z tří set škol, které se zúčastnily šetření, považuje za nejdůležitějšího sociálního partnera zaměstnavatele, dále pak rady školy, úřady práce a zřizovatele škol. Mezi dalšími jmenovanými partnery jsou rodiče, žáci a absolventi školy.

Při navazování spolupráce se sociálními partnery narážejí školy na určité překážky. Těmi jsou zejména nezáměr zaměstnavatelů navazovat spolupráci se školami, ekonomická krize a skutečnost, že v regionu převládají malé firmy, které nemají dostatečné kapacity pro spolupráci. Rezervy v tomto směru jsou i na straně některých škol.

Výběr vhodného sociálního partnera je pro školy důležitým úkolem při tvorbě ŠVP. Školy přitom většinou navazují na dosavadní vazby s firmami v regionu a vyhledávají sociální partnery především ve firmách, které zaměstnávají jejich absolventy a se kterými mají dobré zkušenosti z průběhu praxí žáků. Nové sociální partnery, se kterými předtím škola nebyla v kontaktu, navázala pouze čtvrtina škol.

Podstatným přínosem kurikulární reformy je nejen možnost větší spolupráce škol se sociálními partnery, ale i přímá spolupráce na tvorbě a realizaci školních vzdělávacích programů. Ta umožňuje přenést požadavky sociálních partnerů a trhu práce do obsahu kurikula. Sociální partneři tak mají možnosti ovlivňovat obsah, případně i způsob vzdělávání budoucích absolventů. Nejčastějším partnerem při projednávání jednotlivých aspektů ŠVP byli zaměstnavatelé, kteří se podíleli zejména na vymezení profilu a kompetencí absolventů a celkovém pojetí vzdělávání v daném oboru.

Sociální partneři svými připomínkami a podněty ovlivňují i vzdělávací nabídku školy. Téměř dvě třetiny dotázaných škol provedlo na základě požadavků nebo podnětů sociálních partnerů určité změny ve své vzdělávací nabídce. Úpravy byly provedeny i v návrhu ŠVP. Šlo většinou o dílčí změny týkající se např. hodinových dotací vyučovacích předmětů, nebo profilu absolventa oboru. Téměř polovina škol na popud sociálních partnerů zavedla nový vyučovací předmět, skoro třetina škol naopak předmět vypustila.

Rezervy ovšem existují v zapojování odborníků do tvorby učebních osnov vyučovacích předmětů. Návrhy učebních osnov byly převážně posuzovány interními učiteli, zejména všeobecně vzdělávacích předmětů. U odborných předmětů je snaha zapojovat do jejich posuzování odborníky z praxe.

Porovnáme-li školy s různým oborovým zaměřením, pak největší rozvoj spolupráce se sociálními partnery uvádějí zemědělské školy a školy s technickými obory. Naopak k nejmenším změnám ve spolupráci se sociálními partnery zřejmě došlo u škol vyučujících obory služeb. Celkově v mnoha aspektech podpora práce školy od sociálních partnerů překročila očekávání, a to jak ze strany zaměstnavatelů, tak dalších partnerů.

2. Příklady úspěšné spolupráce škol a sociálních partnerů případové studie

Pro kvalitativní analýzu příkladů dobré praxe bylo vybráno pět středních škol. Šlo o různé typy škol, různého odborného zaměření a geograficky rozložené po celé ČR. Identifikace „dobré praxe“ se sociálními partnery (především v oblasti tvorby ŠVP) probíhala pomocí hloubkových rozhovorů na místě s řediteli škol či jejich zástupci. Informace o dané střední škole jsou doplněny místním kontextem (vzdělanostní struktura, nezaměstnanost) a stručným popisem profilu školy.

2.1 Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno

- Název školy** • Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická
- Adresa** • Sokolská 1, 602 00 Brno
- Právní forma** • příspěvková organizace
- Zřizovatel** • Jihomoravský kraj, Žerotínovo nám. 3/5, Brno 601 82

Regionální kontext školy

Vzdělanostní struktura obyvatel v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2008 kopíruje strukturu České republiky. Kraj převyšuje průměr České republiky podílem středoškolsky vzdělaných s maturitou (+0,5 %) a především pak vysokoškolsky vzdělaných (+2,0 %).

Ze statistických údajů vyplývá, že kraj se nepotýká s vysokou mírou nezaměstnanosti, řadí se spíše mezi kraje s průměrnou mírou nezaměstnanosti i v souvislosti s její délkou trvání. Brno-město i Brno-venkov jako součást Jihomoravského kraje patří mezi okresy s nejnižší mírou nezaměstnanosti v kraji. K 30. 4. 2010 se Brno-město řadilo na 56. místo ze 77 okresů České republiky, míra nezaměstnanosti činila 8,5 % a o 1 volné místo se ucházelo 16,8 uchazečů (dle MPSV).

Počet ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji činí celkem 275 189, z toho 207 947 tvoří fyzické osoby. Nejvíce jich je v okrese Brno-město, které tímto počtem mnohonásobně převyšuje ostatní okresy v Jihomoravském kraji (ČSÚ).

Charakteristika školy a vzdělávacích programů

Novodobá historie školy (jejíž počátky sahají do roku 1885) se zaměřuje na rozvoj technického zázemí a zkvalitnění výuky. V roce 1990 byla ve škole zahájena výuka programování CNC strojů. V roce 1993 se škola účastnila programu Evropského společenství PHARE-VET s cílem ověřit reformy odborného vzdělávání v ČR. V roce 1996 škola zahájila výuku na Vyšší odborné škole. V souvislosti se současným trendem spojování škol v důsledku úbytku žáků došlo ke sloučení školy s průmyslovou školou v Kotlářské ulici (1995) a s průmyslovou školou slévárenskou v Hybešově ulici.

V současné době se škola zaměřuje na výuku vzdělávacích programů v oblasti strojírenství, technického lycea, výtvarného zpracování kovů a drahých kamenů a ekonomiky a podnikání.

V oboru Strojírenství si mohou žáci vybrat ze šesti zaměření (strojírenství všeobecné, počítačová grafika, informační systémy, počítačové řízení CNC strojů, automatizace a informatika a počítačová podpora technologií). Dále mohou studovat obor Ekonomika a podnikání pod názvem školního vzdělávacího programu Strojírenská a technická administrativa, který tak lépe vystihuje zaměření oboru. V oboru Technické lyceum si žáci v průběhu studia mohou vybrat ze dvou zaměření – strojírenské a elektrotechnické. Obor Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů má tři různá zaměření, která si žák vybere již od 1. ročníku. Jedná se o plošné a plastické rytí, umělecké zámečnictví a kování a umělecké odlévání. Na vyšší odborné škole je nabízen vzdělávací obor Počítačová podpora v řízení podniku.

V současné době je kapacita střední školy 1 472 žáků, kapacita vyšší odborné školy je 300 studentů. Celkový počet tříd činí 49. I přes pokles žáků, projevující se slabými ročníky a také menším zájmem o studium technických oborů, se škole daří naplňovat všechny obory.

Na základě projektu Evropské unie „Bezdrátová škola – Jihomoravský kraj“ byla škola vybavena bezpečnou bezdrátovou (WiFi) infrastrukturou, tedy přenosnými počítači, projektory apod. Díky nim mohou žáci používat moderní vybavení a internet ve všech třídách a předmětech (nejen při výpočetní technice).

Škola nabízí žákům různé sportovní a odborné kroužky. Jedná se o programování CNC strojů či CAD systémů, kroužek internetu a fotografický kroužek. Žáci mají možnost získat v průběhu studia řidičský průkaz na malý motocykl, motocykl a osobní automobil.

Sociální partnerství školy

Zaměstnavatelé

Škola spolupracuje s mnoha sociálními partnery. Při tvorbě ŠVP se nejvíce uplatňují oborově příbuzné firmy, především pak v oblasti strojírenství. Spolupráce je navázána s 15–20 velkými zaměstnavateli, z toho s 5–8 je nastavená úzká spolupráce. Mezi konkrétní partnery školy patří například firmy ebm-papst CZ, s. r. o., Balluff CZ s. r. o., STASTO Automation s. r. o., Šmeral Brno a. s., IG Watteeuw ČR, ALSTOM Power, s. r. o., ALSTOM Group, DI industrial spol. s r. o., ABB s. r. o., Organizational Unit ELSYNN, HR Generalist Junior, AB KOMPONENTY s. r. o., CB&I Lummus s. r. o., Honeywell Brno a Kovoprojekta Brno a. s.

V rámci tohoto partnerství dochází k různým způsobům spolupráce. Jedná se o zajišťování praxí pro žáky střední školy, především od 3. ročníku. Významnou částí je také spolupráce s odborníky z firem, kteří jsou v kontaktu s učiteli střední školy a předávají tak cenné informace o firmě, nových technologiích či výrobě atd. Škola se účastní či sama pořádá konference a workshopy, které jsou pravidelně rea-

lizovány 2x až 4x za rok a mají různá zaměření. Dochází při nich ke kontaktu mezi lektory školy a odborníky z firem.

Škola významným způsobem spolupracovala se zaměstnavateli při tvorbě ŠVP. Dle příslušného oboru a jeho zaměření oslovila konkrétní firmy. Cílem bylo napravit nedostatky především v praktické části výuky a přizpůsobit učivo a učební osnovy současným požadavkům firem v jednotlivých oblastech, aby absolventi disponovali příslušnými vědomostmi a dovednostmi potřebnými na trhu práce.

V souvislosti s rozšiřováním vědomostí žáků školy a se zvyšováním jejich povědomí o současném trhu práce a pracovních možnostech zajišťuje škola v rámci výuky exkurze do firem. Odborné znalosti jsou žákům předávány také pomocí odborných přednášek na určitá témata, kterých se účastní vybraní zástupci firmy. V rámci této spolupráce se jedná o 5 až 8 firem, se kterými má škola úzké vazby.

Sami zaměstnavatelé vnímají spolupráci se školou jako investici do budoucna, uvědomují si nedostatek pracovníků v technických oblastech, a z tohoto důvodu realizují personální politiku zaměřenou již na žáky středních škol.

Příklad konkrétního partnerství s firmou SolidVision

Ve spolupráci s firmou SolidVision, Evropským fondem pro regionální rozvoj a s Ministerstvem průmyslu a obchodu bylo v roce 2007 zřízeno v pronajatých prostorách školy technologické centrum (TTC – Technology Training Center) vybavené pětiosým obráběcím strojem Herme. Centrum slouží nejen pro výuku žáků, ale také firmě SolidVision. Vysoká úroveň softwarového vybavení slouží pro výuku konstruování v CAD a CAD / CAM systému pro programování CNC strojů.

Na počátku spolupráce potřebovala firma SolidVision prostory pro svoji činnost, nabídla za to škole své softwarové vybavení a umožnila praxi žáků na pětiosém obráběcím stroji. Po dohodě se zřizovatelem střední školy byly firmě postoupeny prostory v dílnách, které si firma zmodernizovala a opravila.

Vybudování technologického centra v prostorách školy přineslo firmě také užitek v podobě pořádání rekvalifikačních kurzů pro pracovníky různých firem i pro nezaměstnané.

Firma SolidVision s.r.o. je autorizovaný prodejce 3D CAD systému SolidWorks a CAM systému SolidCAM v České Republice. Firma má síť poboček v České republice (v Hradci Králové, Krnově, Otrokovicích, Brně a Praze) a začátkem roku 2009 otevřela slovenskou kancelář dceřinné společnosti SolidVision SK, s.r.o. v Bratislavě.

„Se Střední průmyslovou školou a Vyšší odbornou školou technickou v Brně spolupracujeme na několika úrovních. Ta základní je, že podporujeme tuto školu při výuce CAD / CAM systémů jak po stránce vybavení, tak po stránce přípravy školících materiálů, materiálů pro testování znalostí studentů, certifikací apod.

Další a asi nejzajímavější oblastí je spolupráce se studenty v našem Technologickém centru, které máme umístěné v prostorách školy. Vybraní studenti se tak mají možnost naučit prakticky technologii pětiosého obrábění jak na špičkovém CAD / CAM software, tak na moderním pětiosém centru, které pro tyto účely spolupráce se školou studentům poskytujeme. Další úroveň spolupráce je podpora studentů při jejich účasti v různých soutěžích.“

Hynek Horák,
ředitel společnosti SolidVision s. r. o.

Tento způsob spolupráce umožnil škole větší otevření se veřejnosti a zajištění reklamy. Dnes se spolupráce s firmou SolidVision neustále pozitivně rozvíjí.

Základní školy

Škola spolupracuje také s **výchovnými poradci na základních školách** v Jihomoravském kraji. Důvodem je nábor žáků 8. a 9. tříd ke studiu oborů zajišťovaných ve střední škole. V rámci tohoto partnerství se pracovníci střední školy zúčastňují určitých akcí základních škol, naopak žáci základních škol i jejich rodiče mají možnost prohlédnout si střední školu, její pracoviště a učebny. Spolupráce se základními školami je dle školy velice důležitá, protože zajišťuje nábor žáků a naplnění oborů v prvních ročnících, a to zejména v současné době projevující se poklesem žáků.

V souvislosti s náborem žáků vydává škola již pátým rokem **školní časopis**, který obsahuje důležité informace pro žáky i jejich rodiče. Zároveň se v časopise prezentují zaměstnavatelé, se kterými škola pracuje. Pomocí této reklamy je škola schopná časopis vydávat.

Vysoké školy

Dalším významným partnerem je **Fakulta strojního inženýrství VUT Brno**, konkrétně se jedná o dvě pracoviště – Ústav konstruování a Ústav automatizace a informatiky.

Úřad práce v Brně-městě a Brně-venkově

Mezi základní sociální partnery patří Úřad práce v Brně-městě a Brně-venkově. Jedná se o úzkou spolupráci, která přináší dva efekty. Za prvé, Úřad práce v Brně se každoročně (minimálně 2x za rok) účastní akcí školy a informuje o trhu práce, jeho vývoji, možnostech uplatnění absolventů a perspektivních oborech. Druhým přínosem pro školu je realizování rekvalifikačních kurzů (cca 6x za rok) pro nezaměstnané uchazeče. Jedná se o kurzy strojírenské (například o seřizovače pětiosých CNC strojů či obsluhu CNC strojů) s délkou trvání cca 2 měsíce. Efektem je dle poznatků a analýz Úřadu práce 85% úspěšnost nezaměstnaných na trhu práce.

Hospodářská komora v Brně

Hospodářská komora v Brně je dalším partnerem školy, spíše však strategickým (komunikace, účast na jednáních) v souvislosti s předáváním informací.

Shrnutí

Škola je v rámci navazování sociálního partnerství aktivní a iniciativní, intenzivně spolupracuje s partnery na různých úrovních – od základních škol, přes velice významné zaměstnavatele až po Úřad práce v Brně-městě a Brně-venkově.

Spolupráce se sociálními partnery přináší škole mnoho efektů. Jedná se o strategické informace, které mají význam spíše pro školu a pedagogy, a na kterých se podílí především vysoká škola, Hospodářská komora v Brně i zaměstnavatelé. Dalším pozitivem je pořádání praxí pro žáky u významných podniků, předávání odborných znalostí a ukázky nových technologií žákům v rámci různých přednášek. Jeden z finančních zdrojů pro školu představují rekvalifikační kurzy, které se pořádají zejména ve spolupráci s Úřady práce v Brně-městě a Brně-venkově.

Pozitivní efekty pro školu jsou však spojovány také s přínosy pro ostatní sociální partnery. Škola realizuje svoji politiku na základě zpětné vazby a snahy o dvojitý účinek – pro školu i sociálního partnera. Lze říci, že se jedná o tzv. **sympiózu mezi školou a sociálním partnerem**, kdy užitek z této spolupráce musí pocítit oba partneři.

2.2 Střední škola hotelnictví a gastronomie SČMSD Praha-Klánovice

- Název školy** • Střední škola hotelnictví a gastronomie SČMSD Praha, s. r. o.
- Adresa** • Slavětínská 82, Praha 9-Klánovice
- Právní forma** • společnost s ručením omezeným
- Zřizovatel** • Svaz českých a moravských spotřebních družstev
www.scmsd.cz

Regionální kontext školy

Vzdělanostní struktura obyvatel v Praze jednoznačně převyšuje průměr České republiky. Vysoké procento tvoří osoby s vysokoškolským vzděláním (25 % oproti celorepublikovému průměru 12 %) a osoby se středním vzděláním s maturitou (44 % oproti 34 %). Naopak nízké procento tvoří lidé se základním vzděláním a s výučním listem.

Míra nezaměstnanosti v Praze patří ve srovnání s Českou republikou dlouhodobě k nejnižším a výrazně se pohybuje pod celorepublikovým průměrem. Okres Praha-východ, jehož součástí jsou Klánovice, se k 31. 5. 2010 řadil mírou nezaměstnanosti na poslední místo ze 77 okresů České republiky. Míra nezaměstnanosti činila 3,8 % a o 1 volné místo se ucházelo 5,5 uchazečů (MPSV). K 31. 3. 2010 bylo v Praze 492 132 ekonomických subjektů, o 3,4 % více než ve stejném období předchozího roku.

Charakteristika školy a vzdělávacích programů

Historie školy sahá do roku 1962. Již od počátku nabízí obory z oblasti hotelnictví a gastronomie. V současné době se škola zaměřuje na výuku vzdělávacích programů v oblasti hotelnictví, gastronomie, cestovního ruchu.

K nabízeným oborům vzdělání patří čtyřleté obory Hotelnictví, Gastronomie a Cestovní ruch ukončené maturitní zkouškou a tříletý obor s výučním listem Kuchař-číšník. Škola nabízí také nástavbové studium Společné stravování ukončené maturitní zkouškou pro absolventy oboru Kuchař-číšník. Zajišťuje tak prostupnost vzdělávacích cest v případě neúspěchu na oboru s maturitou či naopak možnost začít studovat čtyřleté obory místo tříletých s výučním listem.

Veškeré vyučování probíhá formou denního studia. Za výuku na této soukromé škole se platí školné ve výši 11–18 tisíc za rok diferencovaně podle oborů. Všechny obory jsou zaměřené na propojení teorie a praxe. Praktické vyučování žáků probíhá na různých pracovištích. I přes pokles žáků, projevující se slabými ročníky, se škole daří naplňovat všechny obory.

Škola je partnerem projektu **JASAN „Jazykové souvislosti angličtiny a němčiny“**, který ve spolupráci s Gymnáziem J. Gutha-Jarkovského zahájila 1. 3. 2010. Škola nabízí žákům možnosti krátkodobých (2–3týdenních) i dlouhodobějších (1–3měsíčních) výměnných pobytů do zahraničí. V rámci krátkodobých pobytů se konkrétně jedná o Norsko, Německo a Francii, v rámci dlouhodobějších pobytů pak o Německo, Francii a Itálii. Škola také umožňuje exkurze či poznávací odborně zaměřené pobyty například do Itálie, na veletrh Lipsko (gastronomický veletrh) a po stopách EU (Brusel). Škola se zapojuje do programů Leonardo da Vinci, FM EHP NORSKA a TANDEM.

Zahraníčními partnery školy jsou Storhamar videregaende skole Hamar, Schildkröte Berlin, Hotelfachschule Hamburg, Arbeit und Leben Hamburg a ZIHOGA Bonn.

Ve škole se nachází **gastronomické muzeum** založené nestorem školy PaedDr. Václavem Šmídem. Jedná se o jednu místnost, kde jsou zasklené skříňe s exponáty o gastronomii, nauce o labužnictví a kuchařském umění.

Sociální partnerství školy

Svaz českých a moravských spotřebních družstev – zřizovatel školy

Významnou úlohu v rámci navazování sociálního partnerství má zřizovatel školy Svaz českých a moravských spotřebních družstev, který garantuje moderní materiální a technologické vybavení školy, čímž zvyšuje také její odbornou úroveň. Velice významná je role zřizovatele při navazování sociálních kontaktů s různými odborníky, institucemi či dalšími sociálními partnery a tento způsob spolupráce se jeví dle vedení školy jako stěžejní.

Zřizovatel školy má pod sebou celkem 11 středních škol v celé České republice, čímž tvoří síť škol a zároveň zpětných vazeb v příbuzných oblastech odbornosti.

Svaz českých a moravských družstev

Svaz českých a moravských spotřebních družstev je zájmové sdružení právnických osob. Svaz českých a moravských družstev je zřizovatel jedenácti soukromých středních škol s právním postavením společnosti s ručením omezeným. Jedná se o střední školy s obory obchodně ekonomickými a gastronomickými a vzdělávacími programy v oblasti vyššího odborného a středního odborného školství (zakončeného maturitním vysvědčením i výučním listem). Kromě Střední školy hotelnictví a gastronomie SČMSD Praha, s.r.o. v Klánovicích se jedná o střední školu v Žatci, Hronově, Benešově, Poličce, Šilherovicích, Humpolci, Žďáru nad Sázavou, Lomnici u Tišnova a Pelhřimově.

„Střední škola hotelnictví a gastronomie SČMSD Praha, s.r.o. v Praze 9-Klánovice má dlouholetou tradici a po dobu své existence připravila řadu velmi dobrých odborníků pro hotelový a gastronomický provoz. S řadou svých absolventů, kteří jsou v řídicích pozicích, zpětně spolupracuje.

Chtít spolupracovat s hotely a vzdělávat žáky pro jejich potřeby – to je charakteristickým znakem školy. Žáci školy s odbornými učiteli vypomáhají hotelům a gastronomickým zařízením při zajišťování významných akcí. Spolupráce se realizuje i v oblasti odborného, inovačního vzdělávání pracovníků.“

Ludvík Vomáčka, SČMSD

Firmy

Dalšími sociálními partnery jsou malé či větší firmy, které jsou významné především při zajišťování praxí žáků. Jedná se např. o Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, hotel MARRIOTT, hotel MARRIOTT COURTYARD, hotel LEONARDO, hotel OLYMPIK, hotel PRAHA; hotel LVÍ DVŮR, SODEXO – City Tower, Vojenský klub Praha a další.

Praxe se sjednává před začátkem školního roku. Je založena na formálním způsobu spolupráce, tedy na základě uzavření smlouvy mezi školou a firmou. Smlouva obsahuje konkrétní podmínky, jako je počet žáků v jednotlivých firmách, obsah a náplň praxe, způsob spolupráce se školou atp. Sjednává se na celý školní rok a pravidelně jednou za půl roku je spolupráce mezi školou a firmou vyhodnocována.

Některá praktická vyučování žáků probíhají neformálně a jsou recipročně vyplňována výpomocí a letitou spoluprací. Praxe probíhají také při pořádání různých mimořádných příležitostí, například kongresech v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Střední škola pořádá dny otevřených dveří, které navštěvují různí zaměstnavatelé, čímž umožní nastartování další spolupráce. Škola a firmy si navzájem vycházejí vstříc při zajišťování exkurzí ve firmách či odborného výcviku.

Žádná z těchto firem však nemá v rámci sociálního partnerství specifické postavení, spolupráce se všemi zaměstnavateli je rovnocenná.

Základní školy

Spolupráce se základními školami je realizována především v souvislosti s nábořem žáků do jednotlivých oborů. Zástupce střední školy jezdí spolu se žáky na základní školy, kde prezentují dovednosti, které se žáci v průběhu studia naučili. Prezentace školy probíhá také formou inzerátů v novinách, informací na internetu či sdělovacími prostředky. Lze říci, že tento způsob spolupráce je spíše nárazový, nejedná se o pravidelná jednání s výchovnými poradci či rodiči žáků základních škol.

Svazy a asociace

Zřizovatel školy je členem **Svazu obchodu a cestovního ruchu**. Toto partnerství s sebou přináší cenné informace o situaci na trhu práce, nových trendech a požadavcích na pracovníky v oblasti služeb. Na jejich základě reaguje škola rozvojem a modernizací školy, přizpůsobuje ŠVP požadavkům zaměstnavatelů a rozšiřuje tak možnosti žáků v uplatnění na trhu práce.

Dalším strategickým a oporným partnerem je **Asociace kuchařů a cukrářů, Asociace hotelů a restaurací a Asociace somellierů a barmanů**. Toto partnerství je založeno na formálním principu, škola je členem jednotlivých asociací. Spolupráce probíhá formou účastí na jednotlivých akcích.

Shrnutí

Škola navazuje sociální partnerství jak formálním, tak zejména neformálním způsobem, tedy na základě osobních kontaktů významných představitelů či absolventů školy. Žádné partnerství není stěžejní, škola navazuje kontakty s různými institucemi, od svazů a asociací až po malé firmy. Žádný partner není ředitelem školy hodnocen jako nejdůležitější. Významnou úlohu však hraje zřizovatel školy – Svaz českých a moravských spotřebních družstev.

Spolupráce se sociálními partnery přináší škole efekty v různých oblastech. Jedná se o strategické informace, které mají význam spíše pro školu a její rozvoj a na kterých se podílí především Svaz obchodu a cestovního ruchu, Asociace kuchařů a cukrářů, Asociace hotelů a restaurací a Asociace somellierů a barmanů. Dalším přínosem, spíše pro žáky, je možnost praxí u různých firem, díky čemuž si žáci osvojují odborné dovednosti.

Přestože má škola vypracovaný určitý systém vzájemné pomoci a spolupráce se sociálními partnery, uvítala by systémové změny, konkrétně změnu legislativy. Stát má garantovat rozvoj odborného školství a zajistit podnikům výhodu v případech, kdy spolupracují se školami. Dle vedení školy představují nevýhodu v navazování kontaktů se sociálními partnery dohody založené na příliš osobních vztazích.

2.3 Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž

- Název školy** • Vyšší odborná škola potravinářská
a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž
- Adresa** • Štěchovice 1358, 767 54 Kroměříž
- Právní forma** • příspěvková organizace
- Zřizovatel** • Krajský úřad Zlínského kraje, Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Regionální kontext školy

Zlínský kraj má nižší vzdělanostní strukturu, než je průměr České republiky. Obyvatel se základním vzděláním je v kraji o 1,5 % více, osob se středním vzděláním bez maturity je více o 2 %, naopak méně jich je se středoškolským vzděláním s maturitou (-2,7 %) a vysokoškoláků (-0,8 %). V porovnání s jinými kraji, například Ústeckým, Karlovarským či Libereckým, se nejedná o příliš nízkou vzdělanostní strukturu obyvatel, a nepatří tedy mezi kraje s nízkým vzděláním.

Rovněž míra nezaměstnanosti v kraji nepatří k nejvyšším v České republice. Již od roku 2004 se pohybuje okolo celorepublikového průměru. Nicméně mezi rokem 2008 a 2009 se v důsledku celosvětové hospodářské recese zvýšila téměř dvojnásobně (+5,3 %). Také podílem dlouhodobé nezaměstnanosti nad 6 měsíců osciluje Zlínský kraj okolo průměrných statistik za Českou republiku.

Kroměříž je v porovnání s ostatními okresy Zlínského kraje okresem s nejvyšší mírou nezaměstnanosti. K 30. 4. 2010 se okres Kroměříž řadil na 14. místo ze 77 okresů České republiky, míra nezaměstnanosti činila 12,6 % a o 1 volné místo se ucházelo 19,9 uchazečů (MPSV). Co se týká ekonomických subjektů, nejvíce jich je v okrese Zlín, který počtem 51 312 více než dvojnásobně převyšuje okres Kroměříž (22 335) (ČSÚ).

Charakteristika školy a vzdělávacích programů

Historie současné školy navazuje na téměř stoletou tradici Zemské mlékařské a sýrařské školy, ve které byl provoz zahájen v roce 1902. Již v této době měla škola vlastní mlékárnu, která jí však byla v padesátých letech odňata a výuka se více zaměřovala na teoretickou část. Až v roce 1989 došlo k opětovnému sepětí te-

orie a praxe, škola zřídila vlastní „poloprovoz“ (provozní dílny) a zajistila praxi v nově vzniklé Školní mlékárně Kroměříž (dnes pod názvem Kromilk a. s.).

Postupně docházelo k rozšiřování oborů. Dnes jsou ve škole otevřeny dva maturitní obory – Analýza potravin a Technologie potravin. V roce 1996 byla otevřena nová forma studia – Vyšší odborná škola potravinářská s nabídkou oboru Potravinářská technologie se zaměřením na technologii a hygienu potravin. Škola nabízí také bakalářské studium na Technologické fakultě Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (vzdělávací program Chemie a technologie potravin). Obor na Vyšší odborné škole potravinářské má formu denní i kombinovanou.

V oboru Analýza potravin si žáci osvojí znalosti technologických procesů zpracovávajících zemědělské produkty a dovednosti posuzovat kvalitu potravin pomocí metod fyzikálně-chemických, senzorních a mikrobiologických. Jsou schopni vykonávat činnosti v oblasti vstupní kontroly surovin a výstupní kontroly finálních produktů, obchodního práva a zbožiznalství.

Absolvent oboru Technologie potravin může vykonávat například laboratorní kontrolu chemickou a mikrobiologickou, řízení výroby nebo funkci středního technicko-hospodářského pracovníka pro oblast technologické přípravy či technologicko-hospodářské a ekonomické funkce v oblasti průmyslového zpracování mléka.

Obor VOŠ Potravinářská technologie – se specializací Technologie a hygiena potravin je realizován buď jako tříletý (denní studium), nebo jako čtyřletý (dálkové studium). Odbornými předměty jsou například chemie potravin a biochemie, analytická chemie, mikrobiologie, výživa člověka, prvovýroba potravin, technologie a hygiena potravin, technologie nakládání s odpady.

Celkový počet žáků školy je 151, z toho na SPŠM 103 a na VOŠP 48. Počet tříd je 8. Studentů bakalářských oborů je celkem 200 a tříd 10.

Škola je partnerem projektu **„Zkvalitnění středoškolské výuky v oblasti potravinářských norem“**, který je financován z prostředků Evropské unie a státního rozpočtu. V rámci tohoto projektu absolvují někteří učitelé kurzy v oblasti potravinářských norem. Jedním z výsledků bude odborná publikace „Kvalita a bezpečnost potravin“.

V roce 2009 se šest žákyň SPŠM a VOŠP zúčastnilo stáže v Nizozemí v rámci projektu **„Srovnání tradičního a ekologického mlékařství a sýrařství v Nizozemí“**, který byl financován z evropského programu Leonardo da Vinci a byl realizován za podpory nizozemské agentury Stichting Uitwisseling.

Škola je držitelem certifikátu vydaného Ministerstvem zemědělství ČR „Trvalá vzdělávací základna“. Pořádá různé **vzdělávací kurzy a semináře**, např. v oblasti farmářského zpracování mléka nebo semináře senzornické analýzy potravin.

Kromilk a. s.

Historie mlékárny sahá do roku 1901, první produkce mléka byla zahájena o rok později v roce 1902. Od 1. 10. 1994 byla privatizována jako samostatný právní subjekt pod MŠMT ČR s názvem Školní mlékárna v Kroměříži, jejímž účelem je kromě zajišťování mlékárenské výroby a obchodní činnosti také vytváření podmínek pro praktické vyučování žáků SPŠ mlékárenské. Z ekonomicko-provozních důvodů ukončila Školní mlékárna svoji činnost pod MŠMT v roce 1997 a vlastníkem mlékárny se stala společnost Kromilk, spol. s r. o. Od září 2000 patří mlékárna do skupiny hlavního obchodního partnera – velkoobchodní společnosti ALIMPEX Food a. s. s celorepublikovým rozsahem obchodní činnosti. Výrobky vyváží především do sítě maloobchodních řetězců v České republice i na Slovensku.

„Spolupráce se Střední průmyslovou školou mlékárenskou Kroměříž je realizována dlouhodobě jako součást privatizačního projektu naší společnosti v roce 1997. Naše společnost, resp. mlékárna, poskytuje škole zázemí pro odbornou praxi žáků ve všech typech studijních programů a dále poskytujeme technické zázemí pro fungování školních dílen (poloprovozu) ve formě energií (teplo, pára) a dodávky surovin či polotovarů. Žáci školy mají možnost pracovat na všech výrobních střediscích mlékárny a zapojit se do jednotlivých výrobních úkonů. Tato situace je pro výuku velmi příznivá, neboť používáme klasické otevřené technologie v rámci naší specializované výroby, především u sýrů. Se školou také máme dobrou spolupráci v rámci organizování odborných konferencí, viz například www.kmmd.eu. Celkově hodnotíme spolupráci se školou pozitivně s přínosem pro obě zúčastněné strany a máme i nadále zájem v této spolupráci pokračovat.“

Jan Tykvart, ředitel KROMILK, a. s.

Sociální partnerství školy**Kromilk a. s. (Školní kroměřížská mlékárna)**

Kroměřížská mlékárna a Střední průmyslová škola mlékárenská mají společnou tradici. Škola zajišťovala teoretickou výuku a mlékárna její praktickou část. Tato vazba fungovala do roku 1953. Poté vznikla Školní mlékárna v Kroměříži, která se v nedávné době privatizovala na Kromilk s. r. o., později na Kromilk a. s. Spolupráce s touto firmou hodnotí ředitel školy jako nejdůležitější a na vynikající úrovni. Praxe je zde žákům poskytována již po dobu 25 let. Významnými faktory, které se podílejí na dobrém rozvoji spolupráce, jsou společné prostory (škola i mlékárna sídlí ve stejném areálu), český vlastník firmy (Zemědělské družstvo Kvasice), ředitel mlékárny – absolvent Střední průmyslové školy mlékárenské. Výhodou je neustálý kontakt mezi učiteli školy a odborníky, kteří pracují ve firmě Kromilk a. s. Neformálními vyhodnocováními spolupráce, které probíhá dvakrát ročně, může docházet k častější změně ŠVP.

Firmy

Specifická situace v potravinářském a speciálně v mlékárenském průmyslu vedla ke koncentraci firem v oboru. Ze 120 výrobních podniků je jich na území České republiky 30 a převažují nadnárodní koncerny. Také změna technologií způsobila řadu změn. Na jedné straně je vyžadována manuální obsluha strojů a na straně druhé jsou požadovány sofistikované zásahy do technologií (vysokoškolské vzdělání). Tím se zužuje prostor pro využití kvalifikovaných středoškoláků.

Nicméně spolupráce s výrobními firmami je pro školu důležitá v několika oblastech. Jedná se o zajišťování praxí žákům a účast zástupců firem na odborných přednáškách a seminářích. Mezi zástupce firem patří převážně absolventi Střední průmyslové školy mlékárenské, kteří poskytují žákům odborné informace, prezentují laboratorní techniku, informují je o požadavcích na současném trhu práce. Zároveň se svými poznatky a zkušenostmi podílejí na tvorbě ŠVP.

Mezi partnery školy patří cca 150 firem a institucí, z toho úzká spolupráce je udržována asi s padesáti z nich. Jedná se např. o firmy Olma, a. s., Kmotr, a. s., Frujo, a. s., O. K. Servis Bio-Pro s. r. o., mezi zahraniční (zastoupené v ČR) patří např. APV, Stephan nebo Tetra Pak ČR. Dále pak zkušební laboratoře.

Profesní svazy

Škola je členem Českomoravského svazu mlékárenského, který je součástí Potravinářské komory a Agrární komory. Všechny tyto svazy se částečně podílejí na tvorbě ŠVP. V rámci této spolupráce dochází také k navazování kontaktů s několika zahraničními školami s podobným zaměřením. Jedná se o školy v Polsku, Švýcarsku, Maďarsku, Rakousku, Slovensku a Německu.

Vysoké školy

Škola spolupracuje s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně (konkrétně s fakultou technologickou). Od roku 2004 mají společný akreditovaný vzdělávací program Chemie a technologie potravin (zaměření Technologie mléka a mléčných výrobků či Gastronomie) pro bakalářské studium. Škola se významně podílí na zajištění výuky, zatímco organizační zajištění spadá do kompetence vysoké školy.

Shrnutí

Škola staví na tradičních vazbách, které nebyly významněji přerušeny a které tak zajišťují fungování a dobrou spolupráci mezi oběma partnery – Střední průmyslovou školou mlékárenskou a firmou Kromilk a. s.

Spolupráce se všemi sociálními partnery probíhá formálním i neformálním způsobem. Mezi formální způsob patří již 25 let věcné břemeno firmy poskytování praxí žákům školy. Neformální způsob spolupráce staví především na absolventech školy. Neustálý kontakt a zpětná vazba mají vliv také na tvorbu ŠVP. K vzájemné spolupráci mezi absolventy a školou významně přispívá specifikum a odbornost školy. Střední průmyslová škola se řadí k menším odborným školám s menším počtem žáků, kteří se vzájemně znají. Výhodou jsou také rodinné vazby a předávání tohoto specifického povolání z generace na generaci.

Významným faktorem dobrého hodnocení školy je tzv. mezičlánek – vlastní poloprovozovna školy, kde žáci získávají základní návyky a poznatky o výrobě. Tím dochází k postupnému osvojování si poznatků a praktických dovedností již ve škole, takže do reálného provozu vstupují žáci již připravení.

Škola se zatím nepotýká se sníženým zájmem žáků o studium. Vliv může mít tradice a specifické zaměření školy, zároveň však také aktivní propagace a účast na veletrzích vzdělávání, kde se střední školy prezentují a provádí nábor budoucích žáků. Pro zvládnutí učiva na střední průmyslové škole realizuje škola přípravný kurz, kde si mohou zájemci doplnit znalosti z oblasti biologie a chemie.

Základním prvkem pro rozvoj spolupráce mezi různými sociálními partnery je management školy, jeho schopnosti, aktivita, iniciativa, motivace a zájem o navazování spolupráce.

2.4 Střední odborná škola podnikatelská Trutnov

Název školy • Střední odborná škola podnikatelská Trutnov, s. r. o.

Adresa • Polská 357, 541 01 Trutnov

Právní forma • společnost s ručením omezeným

Zřizovatel • PaedDr. Vladimír Zelinka

Regionální kontext školy

Vzdělanostní struktura obyvatel v Královéhradeckém kraji téměř kopíruje strukturu České republiky. Mírné rozdíly jsou patrné především u osob se středním vzděláním bez maturity, kterých je v kraji o 1,8 % více než v České republice, a u vysokoškolsky vzdělaných (o 1,1 % méně).

Míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji se již dlouhodobě pohybuje pod celorepublikovým průměrem a tento kraj patří mezi kraje s nejnižší nezaměstnaností. Trutnov patří v rámci Královéhradeckého kraje mezi okresy s vyšší mírou nezaměstnanosti. K 31. 5. 2010 se Trutnov řadil na 50. místo ze 77 okresů České republiky, míra nezaměstnanosti činila 8,5 % a o 1 volné místo se ucházelo 12,6 uchazečů (MPSV).

Co se týká ekonomických subjektů, nejvíce jich je v krajském městě v Hradci Králové, poté následuje Trutnov, dále Náchod, Jičín a nejméně jich je v Rychnově nad Kněžnou. Trutnov tedy patří v Královéhradeckém kraji mezi okresy s vysokým počtem ekonomických subjektů; celkem 28 313 ze 129 399 v celém kraji (ČSÚ).

Charakteristika školy a vzdělávacích programů

Historie školy je novodobá. Škola vznikla v roce 1993 jako pobočka Soukromé střední školy podnikatelské v Hradci Králové. Celkový počet žáků ve škole je 83, z toho denní formu vzdělávání navštěvuje 48 žáků, dálkovou formu vzdělávání studuje 35 zájemců. Celkový počet tříd je 8.

Škola je zaměřena na vzdělávání v maturitních oborech, a to formou denní (čtyřleté) nebo dálkové (pětileté, resp. čtyřleté nebo tříleté s podmínkou vykonání postupových a rozdílových zkoušek). Mezi vzdělávací obory denní formy vzdělávání nově patří obor Ekonomika a podnikání se třemi různými zaměřeními: Asistent firemního managementu, Informatika v ekonomice, Účetnictví a daně.

Žáci odborného zaměření Asistent firemního managementu jsou schopni zajišťovat administrativní a personální agendy malé i velké organizace, užívat ekonomický software a používat dva cizí jazyky. V odborném zaměření Účetnictví a daně si žáci osvojí znalosti z finanční a daňové problematiky, jsou schopní vést účetnictví, orientují se v právních záležitostech firmy a umí používat ekonomický software. Zaměření Informatika v ekonomice slouží k osvojení znalostí a dovedností v souvislosti s ICT (v průběhu studia získají žáci technické znalosti a dovednosti hardwaru a softwaru, počítačových sítí a technických přenosů dat), jsou schopni užívat ekonomický software.

Na škole stále dobíhá obor Podnikatel pro obchod a služby (denní a dálková forma) a dálkový obor Ekonomie a podnikání se zaměřením Asistent firemního managementu.

Pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou škola nabízí ve vyučovaných oborech také zkrácené dvouleté denní studium a zkrácené tříleté dálkové studium pro uchazeče, kteří již získali střední vzdělání s maturitní zkouškou v jiném oboru vzdělání. U maturitní zkoušky se uznávají již vykonané maturitní zkoušky – český jazyk a literatura a cizí jazyk.

Škola se aktivně zapojuje do různých projektů. Jedná se například o projekt **„Cizí jazyky interaktivně v podmínkách Společného evropského referenčního rámce pro jazyky“**, dále o mezinárodní projekt (Leonardo da Vinci Partnership v rámci Programu celoživotního vzdělávání) s názvem **„Mezipředmětová pomůcka – inovační technika učení a vyučování v odborném vzdělávání“**. Mezi zrealizované projekty SIPVZ patří projekty **„Tvorba výukových materiálů pro předmět obchodní korespondence s využitím ICT“**, **„Zefektivnění výuky OBK pomocí praktických inovativních prvků s použitím ICT“** a **„Výuka reálíí v německém a anglickém jazyce v interaktivní multimediální učebně“**.

Ve školním roce 2008 / 2009 se škola zapojila do tříletého projektu **„Volba povolání – investice do rozvoje vzdělávání“**, který si klade za cíl zvýšit uplatnitelnost absolventů škol v Královéhradeckém kraji na trhu práce a rozvíjet jejich podnikatelské schopnosti a dovednosti. Žáci školy tak navštěvují formou odborných exkurzí různé firmy v regionu.

Sociální partnerství školy

Rekvalifikační centrum – Most k životu, o. p. s.

Již několik let škola spolupracuje s obecně prospěšnou společností Most k životu. Jedná se o pravidelnou spolupráci na základě smluvního vztahu (na základě fakturace), který vznikl neformálně (osobním kontaktem pracovníka školy). Rekvalifikační centrum realizuje **fiktivní výběrová řízení pro budoucí zaměstnání** na předem dané konkrétní pracovní pozice. Pohovory se natáčí na video a poté se vyhodnocují. Každý žák získá reálnou představu o průběhu výběrového řízení, zároveň je mu sděleno, zda byl na pozici vybrán či nevybrán a z jakého důvodu. Tato zpětná vazba se osvědčila, absolventi školy hodnotí fiktivní výběrová řízení jako vhodnou a výbornou přípravu na skutečné pohovory v budoucnu.

Rekvalifikační centrum – Most k životu, o. p. s.

Společnost Most k životu byla založena v roce 1992 jako středisko při Ekumenické radě církví (ERC). Koncem roku 1998 se společnost uvolnila ze svazku s ERC a transformovala se na obecně prospěšnou společnost s vlastní právní subjektivitou. Jedná se tedy o nestátní neziskovou organizaci, která funguje jako rekvalifikační centrum i jako azylový dům pro matky s dětmi. Vedle podpory kvalifikace a produktivity na trhu práce pomocí rekvalifikačních kurzů, pořádání a organizování různých seminářů a programů, poskytuje také krizové poradenství a možnost ubytování především matkám s dětmi.

Vzdělávací a rekvalifikační centrum poskytuje rekvalifikace akreditované MŠMT. Jedná se o účetnictví a daňovou evidenci, mzdové účetnictví a personalistiku, základy podnikání, úklidové práce, pracovníka sociální péče – přímou obslužnou činnost, údržbáře zeleně a zelených ploch. Se Střední odbornou školou podnikatelskou s. r. o. v Trutnově spolupracuje při nácviku komunikace a prezentace u výběrových řízení u budoucích zaměstnavatelů.

„Se SOŠ podnikatelskou spolupracujeme v rámci projektu, ve kterém se studenty závěrečného ročníku realizujeme fiktivní přijímací pohovor do fiktivní firmy. Tyto pohovory zaznamenáváme na videokazety a následně se vyhodnocují jednotliví studenti – jejich vystupování (řeč těla, slovní projev), představa o nabízené práci, argumentace. Tímto způsobem spolupracujeme již několik let. Myslím, že pro studenty je to přínosné, protože mohou poznat, co je může čekat při takovémto pohovoru při žádosti o zaměstnání“.

Michal Bořek,
ředitel společnosti Most k životu o. p. s.

Úřad práce v Trutnově

Za jednoho z nejdůležitějších sociálních partnerů školy je považován Úřad práce v Trutnově. V prvním ročníku docházejí žáci v rámci praxe na Úřad na exkurze. Další výborná spolupráce je pořádání besed a přednášek pro žáky střední školy. Jedná se například o předávání informací ohledně Europassu a sezónních prací v zahraničí, dále o možnostech dalšího studia na vysokých školách, popřípadě informace o trhu práce a evidenci na úřadu práce. Spolupráce s Úřadem práce v Trutnově probíhá také formou prací žáků na různých odborech a odděleních úřadu. V rámci přípravy ŠVP proběhlo také jednání s ředitelem Úřadu práce ohledně vzdělávacích programů – perspektivě a uplatnění absolventů.

Další instituce veřejného sektoru

Spolupráce probíhá především formou exkurzí, ale také prací žáků. Jedná se například o Finanční úřad, Městský úřad, různé pojišťovny či okresní soud v Trutnově. Žáci se tak účastní různých akcí, například soudních jednání na různá témata (nelegální stahování dat, řízení v opilosti atp.). Tento typ sociálního partnerství převažuje nad spoluprací se soukromými firmami. A to především v souvislosti s celosvětovou hospodářskou recesí, která se v České republice projevuje od konce roku 2009.

Krajská hospodářská komora

Spolupráce s Krajskou hospodářskou komorou probíhá především na základě zapojení školy do různých projektů. V minulosti se např. podílela na realizaci Projektu 5P – „Poskytování potřebné příhraniční pomoci podnikatelům“, v současnosti je zapojena do projektu, který nese název „Volba povolání – investice do rozvoje vzdělávání“ a je zaměřen na podporu technických oborů. Tato spolupráce umožňuje dotovat žákům exkurzní činnost.

Absolventi a rodiče

Spolupráce s absolventy a rodiči probíhá spíše ad hoc – na základě individuálních akcí či nabídek. Do budoucna se však dá očekávat snaha o navázání pravidelné spolupráce.

Shrnutí

Střední odborná škola podnikatelská v Trutnově je (na rozdíl od ostatních škol zařazených do této studie) v některých oblastech specifická. Jedná se o školu bez velké tradice (její vznik sahá do roku 1993). Díky vzdělávacím programům, které se vztahují k ekonomice, nemá specifické oborové vazby na tradiční firmy a výrobce. Dále se jedná o malou soukromou školu s malým počtem pedagogů, což neumožňuje delegovat problematiku spolupráce se sociálními partnery do kompetencí či pracovní náplně jednoho pracovníka.

Začínajícím problémem je také demografický pokles žáků a naplňování oborů. V roce 2010 se v rámci přijímacího řízení do denní formy vzdělávání pro školní rok 2010 / 2011 nepodařilo škole naplnit 1. ročník. Přihlášení žáci byli převedeni na školu do Hradce Králové, kde má zřizovatel další střední školu. Problémy s náborem žáků na dálkovou formu vzdělávání však škola nemá.

I přes problémy, se kterými se tato škola potýká, je z vedení školy patrná snaha navazovat sociální partnerství s jinými institucemi. V souvislosti s poklesem zájmu soukromých firem o praxe žáků byla tato sféra nahrazena intenzivní spoluprací se státní a veřejnou sférou a jednorázovými akcemi.

2.5 Střední zemědělská škola Písek

- Název školy** • Střední zemědělská škola
- Adresa** • Čelakovského 200, 397 01 Písek
- Právní forma** • příspěvková organizace
- Zřizovatel** • Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2,
370 76 České Budějovice

Regionální kontext školy

Vzdělanostní struktura obyvatel v Jihočeském kraji téměř kopíruje strukturu České republiky. Kraj se mírně odchyľuje především u vysokoškolsky vzdělaných osob (-1,6 %) a u osob se středním vzděláním bez maturity (+1,3 %).

Míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji je již několik let pod celorepublikovým průměrem (v průměru o 2,0 %). Jihočeský kraj se nepotýká s vysokou ani dlouhodobou nezaměstnaností. Ze všech krajů České republiky se umísťuje na druhém místě v nejnižším podílu dlouhodobé nezaměstnanosti nad 6 měsíců (hned po kraji Středočeském). Písek patří mezi okresy s nejnižší mírou nezaměstnanosti v kraji. K 30. 4. 2010 se Písek řadil na 65. místo ze 77 okresů České republiky, míra nezaměstnanosti činila 7,1 % a o 1 volné místo se ucházelo 15,8 uchazečů (MPSV).

Co se týká ekonomických subjektů, nejvíce jich má krajské město České Budějovice. Písek se počtem 12 594 subjektů řadí na čtvrté místo ze sedmi okresů Jihočeského kraje (ČSÚ).

Charakteristika školy a vzdělávacích programů

Historie Střední zemědělské školy v Písku sahá do roku 1870, kdy byla zřízená jako škola rolnická. Od svého počátku se zaměřuje na vzdělávání žáků v zemědělských a příbuzných oborech. Od 1. 1. 2005 slouží škole k výuce praxe Školní statek Dobešice. Jedná se o odloučené pracoviště, které se nachází cca 2 km severozápadně od Písku. Plní funkci výrobního podniku, především však slouží pro účely školy. V roce 2007 se na školní statek vrátil chov koní, ovcí a koz. Chov koní měl na této škole již dříve dlouholetou tradici.

V současné době má škola 8 tříd a kolem 200 žáků. Škola nabízí pouze čtyřleté vzdělávací obory (ukončené maturitní zkouškou) a denní formu studia. Jedná se obory Agropodnikání, Ekologie a ochrana krajiny a Rostlinolékařství.

V oboru Agropodnikání si mohou žáci ve 3. a 4. ročníku vybrat ze tří odborných zaměření: agroekologie, chov koní nebo zemědělský provoz. Součástí praktické výuky je práce na školním statku Dobešice a na farmách soukromých zemědělců. Také v oboru Rostlinolékařství probíhá výuka nejen v odborných učebnách školy, ale na Školním statku Dobešice, školní zahradě a ve vybraných státních nebo soukromých podnicích. Nedílnou součástí vzdělávání v oboru Ekologie a ochrana krajiny jsou praktická cvičení v laboratoři, kde kromě základního vybavení používají žáci polarografický analyzátor Eco Tribo s počítačovým výstupem.

Součástí školy je **Školní statek Dobešice**, který je určen pro výuku i praxi vzdělávacího oboru Agropodnikání a v některých případech také pro obor Ekologie a ochrana krajiny. Školní statek, na kterém pracuje 20 zaměstnanců, je základem pro praxi všech žáků především na počátku studia. Další odborné praxe zde mohou také vykonávat, mohou si však zajistit praxi u jiných zaměstnavatelů, podnikatelů atd. Statek má cca 450 ha, na kterých je rostlinná i živočišná výroba. Vedle 170 dojníc (mléko prodává do SRN) má odchovnu mladého dobytka (cca 200 mladých býků a telat) a drobnochovy. Snahou školy je mít různé druhy plemen prasat, králíků apod., aby zde žáci získali široké znalosti.

V roce 1994 založila škola nadaci. V souvislosti s platností zákona č. 227 / 97 Sb. byla nadace změněna na Nadační fond při Střední zemědělské škole v Písku. Fond slouží k podpoře odborné, společenské, kulturní a sportovní činnosti žáků školy, podpoře spolupráce se zahraničními školami zemědělského zaměření (formou výměnných návštěv), zajišťování exkurzí a praxí žáků a odborných stáží zaměstnanců školy. Finanční prostředky dále slouží k propagaci a k publikační činnosti školy. Finanční prostředky z fondu jsou také zaměřeny na podporu talentovaných či sociálně slabých žáků a odměňování vynikajících žáků školy.

Od října 2001 se škola stala členem Klubu ekologické výchovy, jehož cílem je vzdělávání a výchova v oblasti ekologie a působení na žáky a mládež při utváření názorů na ekologickou problematiku. V rámci tohoto Klubu navrhla tři projekty: „Ochrana vzácného rostlinného společenstva v dané lokalitě“, „Fytocenologické snímkování rostlinných druhů v zájmové oblasti“ a projekt na zpřístupnění areálu školní a botanické zahrady.

Škola pořádá rekvalifikační kurzy pro zemědělce, kteří si musí podle Směrnice Ministerstva zemědělství č. j. 32 638 / 2004-1000 doplnit vzdělání. V oblasti využití fondů EU realizovala škola v roce 2009 projekt „Snížení energetické náročnosti Střední zemědělské školy, Čelakovského 200, 397 01 Písek – budova školy“, v současné době realizuje projekt určený pro zkvalitnění výuky v environmentální oblasti.

Zemský hřebčinec Písek s. p.

Areál současného hřebčince byl vystavěn s ohledem na chov a ustájení plemenných hřebců. Jeho součástí je krytá a otevřená jízdárna, objekt pro potřeby inseminčního střediska, izolační stáj a také správní budova s byty. Celý areál je zahrnut do souboru kulturních památek. Historie hřebčince sahá již do roku 1811, nicméně novodobá historie je datována rokem 1902, kdy byli do hřebčince ustájeni plemenní hřebci.

Mezi základní služby hřebčince patří odchov a testace koní, nákup a prodej koní. Zajišťuje výcvik jezdců, funguje tedy jako jezdecká škola, ve spolupráci se Střední zemědělskou školou v Písku umožňuje praxe žáků a připravuje je tak do praktického pracovního života.

„Studenti SZeŠ Písek v Zemském hřebčinci Písek absolvují provozní i učební praxi, z jejich řad jsou i brigádníci v období školních prázdnin. S vedením školy funguje spolupráce bezvadně, studenti oboru agropodnikání se při provozních pracích v dřtivé většině projevují jako schopní a pracovití se vztahem k zemědělským pracím a k práci se zvířaty“.

Jan Pellar,
ředitel, Zemský hřebčinec Písek

Sociální partnerství školy

Škola spolupracuje s mnoha partnery, převažuje neformální způsob spolupráce (od jejího navázání po konkrétní spolupráci), nicméně dobře funguje i její formální způsob. Spolupráce je vázána především na zajišťování praxí a zaměstnání absolventů. Zaměstnatelnost žáků v oboru je často provázána s jejich praxí v konkrétním podniku, na farmě či družstvu apod. Na školu se také obrací jednotliví zaměstnavatelé s nabídkou volných pracovních míst.

Celková individuální praxe žáků během celé doby studia činí cca jeden měsíc. Žáci však mohou vykonávat také prázdninové praxe. Některé odborné práce mohou být zaplacené, přesto je spíše pravidlem neaplacená praxe žáků. Výjimku tvoří například práce s chmelem.

Pro účely zajištění výuky praxe spolupracuje škola s různými organizacemi. U vzdělávacího oboru Agropodnikání se jedná například o školní závod Zemský hřebčinec Písek s. p., stáj Štětice, JK Artex, ZD Čížová, ZD Záhoří, ZD Ročov a další soukromé a rodinné farmy. Pro obor Ekologie a ochrana krajiny se jedná o Odbor životního prostředí Města Písku, Městské služby Písek, Odpady s. r. o. Písek, veterinární laboratoře RNDr. Kožíška a další.

Zemský hřebčinec Písek s. p.

Zemský hřebčinec Písek je vzhledem k jeho velikosti a ojedinelosti (v ČR existují pouze dva hřebčince – Zemský hřebčinec Písek a Kladruby) významným partnerem školy. Jedná se o školní závod podporovaný Ministerstvem zemědělství (MZ) na základě smlouvy mezi MZ, školou a hřebčincem. Tato smlouva je založena na historických vazbách, vychází ze vzájemné potřeby školy a hřebčince. Spolupráce se školou spočívá především v zajišťování praxe žáků a odborných exkurzí a v koordinaci obsahu vzdělávání podle doporučení hřebčince.

Ostatní zaměstnavatelé, drobní podnikatelé

Jejich počet se pohybuje mezi 15 až 20 (především z oblasti Šumavy a Jižních Čech). Škola formalizuje tento způsob spolupráce pouze smlouvami s příslušnou firmou. Výběr firmy může probíhat různými způsoby – žák si jí vybere sám, nebo příslušná firma sama projeví zájem o praxe žáků školy. Následně škola posoudí, zda je nabízená forma praxe možná a přínosná, tj. zda odpovídá školnímu vzdělávacímu programu.

Vysoké školy

Spolupráce probíhá s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích a s Českou zemědělskou univerzitou v Praze. Škola funguje jako cvičná škola pro pedagogickou praxi studentů vysokých škol, kteří chtějí učit. Část státních zkoušek se může odehrávat přímo na střední škole. Žáci střední školy mohou navštěvovat letní školy pořádané VŠ, po jejichž úspěšném absolvování mohou nastoupit na vysokou školu bez přijímacích zkoušek. Zpětná vazba funguje ve vzájemném předávání informací, jaké dovednosti jsou u žáků zapotřebí atp. Škola implementuje do své výuky moderní metody či nové informace a témata, která získá díky informacím z prostředí vysokých škol.

Agrární komora

Škola je členem Agrární komory. Navázání spolupráce proběhlo především na základě neformálních vztahů. Účastní se tedy valné hromady, kde získává důležité informace o stavu zemědělství, které může následně využít při výuce a organizaci školy. Pracovníci školy se účastní seminářů, které Agrární komora pořádá. Členství v zájmových a profesních organizacích se ukázalo jako důležitý nástroj, díky kterému škola po roce 1990 uhájila svoji působnost a specializaci. Spolupráce s Agrární komorou funguje jako nadstavba a její význam je především v přístupu ke strategickým informacím.

Shrnutí

Škola se v současné době nachází v relativně dobré situaci jak ze strany poptávky žáků základních škol, tak ze strany zaměstnavatelů. Škola klade dlouhodobě důraz na specializaci a snaží se ji udržet. Z tohoto důvodu došlo k nelehkému strategickému rozhodnutí o přebrání a zachování školního statku. Dnes je tento školní statek vnímám jako základní stavební kámen úspěšné existence školy a základní předpoklad kvalitní výuky, především v oblasti získání praktických dovedností žáků.

Střední zemědělská škola spolupracuje intenzivně se sociálními partnery na všech úrovních (zaměstnavatelé, odborná sdružení, město atd.), přičemž se všechny tyto aktivity vzájemně doplňují. Výsledkem je vytvoření fungující sítě, v rámci které má vzájemná spolupráce přínos pro všechny aktéry. Škola není pasivní, všechny příležitosti k vytváření partnerství většinou sama iniciuje a taktéž se snaží vyhledávat příležitosti v rámci různých projektů.

Dobrá spolupráce se sociálními partnery je významným předpokladem a přínosem pro realizaci různých projektů, včetně projektů EU. Střední zemědělská škola v Písku klade velký důraz na vyhledávání potenciálních zájemců o studium, a proto pořádá exkurze ZŠ na školní statek, nebo se podílí na realizaci kroužku chovatelství v Písku.

2.6 Závěry a doporučení

Obecný model spolupráce se sociálními partnery můžeme znázornit pomocí schématu na obrázku 1.

Obrázek 1. Schéma zapojení sociálních partnerů

V rámci případových studií jsme popsali, jak sociální partnerství může vypadat a jaké může mít pozitivní efekty. Klíčovými otázkami, podstatnými pro ostatní školy, však byly zejména: „Jak sociální partnerství vzniká? Co mohou dělat školy pro vznik a udržení takového partnerství?“

Situace škol se liší podle oborů

Z případových studií jednoznačně vyplývá, že školy se nacházejí v různých situacích. Školy, které vzdělávají v oborech, po kterých je na trhu práce velká poptávka (např. technické obory), získávají sociální partnery zpravidla snadněji než školy, kde je poptávka po absolventech menší (jako například v ekonomických oborech a v oborech, které nepřipravují bezprostředně pro trh práce). Důvod je ten, že zaměstnavatelé v oborech s limitovaným počtem absolventů sami mají zájem o spolupráci a snaží se své potenciální budoucí pracovníky nějakým způsobem získat již během jejich studia. Stejně tak školy s dlouholetou tradicí mají v praxi již mnoho absolventů, kteří mají ke škole nějaký vztah a mohou se za kvalitu školy „zaručit“, anebo se mohou přímo podílet na vzniku sociálního partnerství (například pomocí se zajištěním praxí). Takovou výhodu nemají nové školy, navíc vzdělávající v nových oborech, ve kterých není bezprostřední uplatnění.

Přesto lze říci, a výše uvedené případové studie to jasně dokladují, že i školy, které vzdělávají v oborech, které nejsou pro zaměstnavatele příliš atraktivní (resp. existuje zde velká konkurence a zaměstnavatelé si mohou vybírat), mohou navázat a udržet nějakou formu sociálního partnerství. Partnerství přitom je již z definice založeno na symbiotickém vztahu dvou či více subjektů, které jsou propojeny nějakou vzájemně prospěšnou vazbou.

Úkolem školy je učinit ze sebe zajímavého partnera

Pro školu z toho tedy vyplývá úkol být pro ostatní „zajímavým“ partnerem. Je třeba najít něco, co by mohlo být pro ostatní zajímavé a co potenciální partner nemá (anebo nikoli v takovém množství). Může jít o zkušenosti školy a znalosti vyučujících, žáky jako potenciální pracovní sílu atd. Ale jak vyplývá z případových studií, pro zaměstnavatele může být zajímavé i poskytnutí prostor anebo možnost pro vlastní reklamu. Každá škola by si měla být vědoma nejen svých slabých stránek, ale též toho, čím může být pro ostatní zajímavá, a na základě toho formulovat svoji strategii.

V rámci případových studií jsme našli několik různých strategií či principů „chytré praxe“, na kterých námi analyzované školy své partnerství staví. Tyto principy zde nyní stručně shrneme a popíšeme. Je přitom ovšem třeba říci, že jde o jistým způsobem umělé dělení – většinou každá škola volila různou kombinaci těchto strategií. Je také vhodné podotknout, že školy si většinou nebyly těchto principů ani explicitně vědomy a že jejich formulace do obecnější podoby pochází od autorů této analýzy. Je zřejmé, že ne každý princip je vhodný pro každou školu (například vlastní poloprovaz či dílna) a že možnosti školy jsou určovány nejen tradicí školy a vyučovanými obory, ale také geografickým kontextem. Nicméně právě z tohoto důvodu jsme do naší analýzy zahrnuli pestrou škálu škol a věříme, že na každé škole je možno realizovat alespoň některou z níže uvedených strategií.

Možnosti spolupráce škol a sociálních partnerů:

1. Pronajmutí prostor pro umístění strojů a dalších zařízení

V důsledku demografického poklesu a úbytku žáků dochází k situaci, že mnoho škol vlastní větší prostory, než nezbytně potřebují k výuce. Přitom zvláště ve větších městech obecně bývá problém pro firmy získat dostatečné prostory. Pronájem prostor tak může být pro školy zajímavý nejen ekonomicky, ale i tím, že v těchto prostorách mohou být umístěny stroje a zařízení přímo využitelné pro výuku. Tento princip je velmi silný například ve spolupráci Střední průmyslové školy a Vyšší odborné školy technické v Brně s firmou SolidVision.

2. Nabídnutí možnosti prezentace firem

Jedním ze strategických „zdrojů“ každé školy jsou její žáci, a to nejenom v roli potenciálních zaměstnanců, ale také potenciálních spotřebitelů a obchodních partnerů. Každá firma má zájem na své prezentaci a reklamě. V případě prezentace na školách může jít o velmi efektivní a levný nástroj prezentace u velmi zajímavé cílové skupiny. Firmám lze nabídnout například prezentaci v budovách školy, ať už v podobě letáků, informačních cedulí anebo přímé prezentace. Je ovšem možné prezentovat firmy například na stránkách školního časopisu tak, jak to dělá Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická v Brně. Recipročně pak firmy školám nabízejí různé stáže a praxe.

3. Výpomoc firmám

Další z možností navázání spolupráce je nabídnutí výpomoci firmám při jednorázových akcích, jako jsou konference, semináře, recepce atd., kdy se firmám nevyplatí zaměstnávat nové zaměstnance, ale zároveň potřebují spolehlivý a proškolený personál. V takovém případě může škola nabídnout své zkušenější žáky, pro které je to zároveň možnost vidět, jak některé věci v realitě skutečně probíhají. Firmy jsou pak recipročně zase ochotné žáky zaškolovat při různých formách praxe, protože vědí, že to může být užitečné i pro ně samotné. Tento způsob spolupráce realizuje například Střední škola hotelnictví a gastronomie SČMSD Praha-Klánovice.

4. Využití sítě absolventů

Na každé škole každoročně úspěšně ukončí studium větší či menší množství žáků, kteří nastupují na nejrůznější pozice. Mnozí z nich pokračují v oborech, ve kterých byli vzděláváni, a někteří z nich postupem času dosáhnou řídicích či jiných vyšších pozic v zaměstnání. Tito absolventi často cítí ke škole, ve které studovali, jisté vnitřní závazky či jen prostě pocit osobní náklonnosti. Někjaký způsob využití sítě absolventů jsme našli ve všech případových studiích. Absolventi se přitom podílejí zejména na pomoci při zajišťování praxí a sdílení klíčových informací.

5. Praxe přímo ve školách

Některé školy mají své vlastní dílny, školní závody či poloprovozy, kde si žáci škol osvojí potřebné praktické dovednosti a na praxe ve firmách jdou již dobře vybaveni. Příkladem může být Střední škola zemědělská v Písku, která má svůj vlastní školní statek. Ten je ekonomicky soběstačný (díky produkci potravin), nicméně jeho hlavní smysl je v zajišťování základní praxe pro žáky školy. Ti zde získávají základní dovednosti a zaškolení. Není pak již problém s hledáním dalších praxí, protože potenciální partneři dobře vědí, že jde o žáky připravené, kteří nejsou pro podnik „zátěží“, ale přínosem. Z tohoto důvodu se podniky samy nabízejí s žádostí o spolupráci.

6. Využití institucí veřejného sektoru

Jednou z možností pro menší školy nebo školy s malou tradicí a nižší atraktivitou oborů (pro zaměstnavatele) je navázání spolupráce s institucemi veřejného a neziskového sektoru. Ti mají spolupráci se školami často již ve svém poslání a mají tedy o ní zájem. Zároveň jde o instituce, které nemusejí za všech okolností zvažovat ekonomické přínosy a náklady (ať již dlouhodobé nebo krátkodobé). V tomto ohledu může být příkladem Střední odborná škola podnikatelská Trutnov, která spolupracuje, zejména formou exkurzí a praxí žáků, například s Úřadem práce v Trutnově, finančním úřadem, městským úřadem či okresním soudem v Trutnově. Kromě toho spolupracuje též s obecně prospěšnou společností Most k životu.

7. Zapojení do regionálních a odborných sdružení

Další z možností je aktivní členství v různých regionálních, odborných a profesních sdruženích. Členství pomáhá získávat strategické informace z oboru a často také najít partnery pro realizaci různých projektů (například ze Strukturálních fondů EU). Příkladem může být spolupráce Střední odborné školy podnikatelské v Trutnově s Krajskou hospodářskou komorou, která vedla k realizaci několika projektů.

8. Využití potenciálu vysokých škol

Vysoké školy jsou dalším přirozeným partnerem, který má často zájem na spolupráci ze samotné podstaty své činnosti. Vzhledem k demografickým trendům a úbytku žáků na všech vzdělávacích stupních (a současně zvyšováním počtu míst na vysokých školách) dochází k tomu, že vysoké školy se čím dále více musejí snažit aktivně získávat kvalitní uchazeče, a to již například během jejich studia na střední škole. Zároveň i vysoké školy mnohdy potřebují umístit své studenty na praxe. Mají tedy zájem o spolupráci se středními školami z příbuzných oborů. Spolupráce s vysokými školami přitom umožňuje střední škole získat nové informace a metody z oboru a současně zohledňovat ve vzdělávání požadavky na absolventy středních škol, kteří chtějí dále pokračovat ve vysokoškolském studiu. Poznatky z vysokých škol je pak možné přímo promítnout do ŠVP. Příkladem je spolupráce Střední školy zemědělské v Písku s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích a s Českou zemědělskou univerzitou v Praze.

Doporučení a tipy k navazování sociálního partnerství

Kromě výše uvedených konkrétních strategií vyplývají z případových studií i některé obecnější závěry o tom, co je pro opravdové partnerství potřeba. Jde zejména o následující aspekty:

- **Intenzívně mapovat situaci v místě a kraji a dle požadavků trhu rozvíjet spolupráci s pestrou škálou sociálních partnerů na různých úrovních.**
- **Pružně reagovat na změny, zejména v hospodářské oblasti, a snažit se vytvořit další sítě s jinými sociálními partnery.**
- **Dodržovat sliby a závazky vůči všem partnerům.**
- **Spolupráci se zaměstnavateli budovat dlouhodobě a neustále s nimi komunikovat.**
- **Zvýšenou pozornost věnovat žákům základních škol a jejich rodičům. Spolupracovat s výchovnými poradci na vysokých školách. Do propagace střední školy cílené na školy základní zainteresovat i sociální partnery, především zaměstnavatele.**
- **Určit ve škole pracovníka, který se bude spolupráci se sociálními partnery soustavně věnovat.**
- **Spolupráci se sociálními partnery pravidelně vyhodnocovat (především v oblasti praxí). Nefungující spolupráce ukončovat, nové navazovat.**
- **Poznatky sociálních partnerů implementovat do výuky a o této implementaci partnery informovat.**
- **Stavět na tradici střední školy, udržovat si specializaci a dále ji odborně rozvíjet.**
- **Být aktivní, samostatně vyhledávat a tvořit sítě sociálních partnerů. Podpořit aktivní management střední školy.**

Závěr

Výsledky šetření potvrdily stoupající trend v zapojování partnerů do podpory odborného vzdělávání a tvorba ŠVP k tomu jednoznačně přispěla. Školy v souvislosti s tvorbou ŠVP uvádějí zvýšení počtu partnerů, rozšíření jejich záběru a forem spolupráce. Z podnětu sociálních partnerů dvě třetiny škol provedlo menší či větší změny ve vzdělávací nabídce. Třetina škol zaznamenala zlepšování kvality a intenzity spolupráce, zatímco pro 40 % se spolupráce nezměnila.

Přes určitý pozitivní vývoj třetina škol stále konstatuje malou ochotu podniků spolupracovat. I případové studie potvrdily závěry šetření, že rozvoj spolupráce je oborově podmíněn. K největšímu rozvoji ve spolupráci dochází v zemědělských a technických oborech, službové a ekonomické obory naopak větší změny nezaznamenaly. Provedená analýza ukázala také další zajímavý fakt, a to že školy nepovažují (neuvádějí) za svého sociálního partnera jiné střední školy, zejména ve svém okolí, nebo oborově blízké; výjimkou jsou zahraniční školy.

Spolupráce mezi školami a sociálními partnery je jednak otázkou aktivního přístupu a vstřícnosti jednotlivých škol a místních sociálních partnerů, jednak záleží také na dostatečné podpoře ze strany státu. Další zvyšování spolupráce mezi školami a sociálními partnery záleží ve značné míře na dennodenním trpělivém navazování a prohlubování kontaktů, které se časem stávají samozřejmou součástí života školy. Každá škola by měla mapovat situaci v místě a kraji a dle požadavků trhu rozvíjet spolupráci s pestrou škálou sociálních partnerů na různých úrovních. Školy při tom musí být aktivní, samostatně vyhledávat a tvořit sítě sociálních partnerů. Je třeba si uvědomit, že budování spolupráce s partnery je dlouhodobou záležitostí.

Z případových studií i šetření vyplývá, že i školy, které vzdělávají v oborech, které nejsou pro zaměstnavatele příliš atraktivní, resp. ve kterých nepociťují nedostatek pracovní síly a zaměstnavatelé si mohou vybírat, mohou navázat a udržet nějakou formu sociálního partnerství. To je již z definice založeno na symbiotickém vztahu dvou či více subjektů, které jsou propojeny nějakou vzájemně prospěšnou vazbou. Úkolem školy je proto najít něco zajímavého, čím by partnery získaly, a učinit se sebe potenciálně zajímavého sociálního partnera. Může jít o zkušenosti školy a znalosti vyučujících, žáky jako potenciální pracovní sílu, ale i poskytnutí prostor anebo možnost pro vlastní reklamu nebo prezentaci.

Spolupráce se všemi sociálními partnery je důležitá, mezi nejdůležitější patří i podle škol zaměstnavatelé, protože umožňují žákům výcvik v reálném pracovním prostředí. Vedle jmenovaných forem jsou dalšími možnými druhy spolupráce výpomoc firmám na jednorázových akcích, využití sítě absolventů školy nebo institucí veřejného sektoru, jako jsou úřady práce nebo městské úřady. Možností sociálního partnerství je také zapojit se do regionálních a odborných sdružení nebo využít potenciálu základních nebo vysokých škol.

Zdroje

- Spolupráce odborných škol s jejich sociálními partnery. Analytická studie. NÚOV Praha 2011
- <http://www.nuov.cz/kurikulum>

Na vzniku této publikace se podíleli:

Autorský tým:

Ing. Jiří Vojtěch; Bc. Ing. Jana Trhlíková; Mgr. Petra Skácelová; RNDr. Michaela Kleňhová (kapitola 1)
Doc. PhDr. Arnošt Veselý, PhD.; PhDr. Aleš Vlk; Michaela Hiekishová (kapitola 2)
PhDr. Jana Kašparová

Tým řešitelů aktivity Rozvoj sociálního partnerství v odborném vzdělávání projektu Kurikulum S:

Doc. RNDr. Pavel Petrovič, CSc. – vedoucí, Petr Spousta, Nikola Slánská, Mgr. Filip Capanda, Mgr. Milada Stalker

Editorka: Lucie Šnajdřová

Obálka, grafická úprava a zlom: Zdeněk Kalenský

Vydal Národní ústav odborného vzdělávání
Praha 2011

ISBN 978-80-87063-33-0